

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
"DACIA TRAIANA" Suc. T-900a

Inscris la Trib. S. III, sub Nr. 80/1940

Redacția și ADMINISTRAȚIA

Onor.

Biblioteca Palatului Cultural
A. R. A. D.

Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest

Director responsabil:
C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:

Pentru țărani Lei 1800
Autorități și comercianți Lei 3000
Instituții și întreprinderi Lei 6000

Administrația
Tipografia . . . 14-69
Arad
Strada Mărășești Nr. 1
Telefon: 11-28

Situația politică

Într-o scrisoare deschisă, pe care a primit-o ziarul scoțian „Glasgow Herald” se spune că cititorii scoțieni ai ziarului ar trebui să cunoască următoarele fapte: 1. Așanumita linie Curzon a fost concepută ca o linie de demarcație trecătoare, și nici decum: ca o graniță permanentă. Insuși Lenin spunea despre ea că „ar fi necavalerească (unfair) față de polonezi”. 2. Hotărul de la Riga n'a fost smuls cu forța de polonezi unei Rusii nepuțincoase. Puțin timp după încheierea acestui tratat sovietice se aflau în fața porților Varșoviei și Polonia a scăpat printr-o viciorie militară de distrugerea completă. Asupra graniței de la Riga polonii și rușii s'au înțeles pe calea unui compromis. Această graniță n'a fost pusă în discuție până în 1939. 3. În tratatul încheiat în 1941 între polonezi în exil și sovietici s'a recunoscut expres că așa numita linie Ribbentrop—Molotov, care se întindea aproximativ dealungul liniei Curzon inițiale, precum și tratatul respectiv și-a pierdut valabilitatea. În acest chip s'a recunoscut împede de către Sovieticii dreptul Poloniei asupra graniței ei din 1939. 4. O nerecunoaștere a „guvernului legal polon” cu care sovieticii au tratat în mod curent până la afacerea Katyn, precum și însușirea unui guvern săpănit de comunisti la Moscova nu pot fi socotite ca o cale adevărată pentru restabilirea raporturilor amicale între soviete și Polonia.

Oficiosul Vaticanului despre evenimentele zilei

VATICAN, 29. (ESS). — Organul Vaticanului „Osservatore Romano” ia în mod hotărât atitudine față de evenimentele politice. Într'un articol mai lung se lasă a se înțelege că cererile Moscovei privitoare la linia Curzon sunt neîndreptățite. Linia Curzon corespunde celor mai extreme cereri rusești care au fost făcute odinioară la conferința de la Paris. Ziarul amintește că Uniunea Sovietică a recunoscut prin tratatul din 1921 de la Riga granițele Poloniei și că acest tratat a fost ratificat în 1923 de Liga Națiunilor, cu care ocazie Uniunea Sovietică a renunțat încăodată la toate drepturile și prezențele asupra teritoriilor de dincolo de această graniță.

Relațiile comerciale sovieto-elvețiene

BERNA, 29. (Rador) Corespondentul agenției DNB transmite:
Un Comitet pentru intensificarea relațiilor comerciale între Elveția și Rusia Sovietică care a luat ființă la 15 Ianuarie vrea acum, după cum anunță ziarul social democrat — să creeze și o „Societate pentru comerțul cu Uniunea Sovietică”. Adunarea generală va avea loc în curând la Berna.

Politica sovietică în Spania

VIGO, 29. (Rador). — Corespondentul agenției DNB anunță:
Un corespondent spaniol din Bogota desvăluie relațiile sovietice cu emigranții spanioli din America și anunță că amba-

Spania din nou punct de reper sovietic

--- Peninsula Iberică trambulină pentru răspândirea comunismului în America ---
Rolul emigranților spanioli. -- Stalin a dat ordine precise

sadorul Uniunii Sovietice în Mexico, Umanski a primit ordine complete din partea lui Stalin.

La început șefii emigrați spanioli adoptaseră o atitudine ostilă față de Uniunea Sovietică în urma slabelor ajutoare acordate de soviete în cursul războiului civil dar de curând un acord secret a fost încheiat între ei și bolșevici. Pricina se datorește faptului că Umanski pusese pe șefii emigranți spanioli în alternativa de a dispărea din circulație sau de a lucra cu Uniunea Sovietică. În acest ultim caz ei ar fi siguri că ar putea reveni la putere în Spania, căci Stalin

nu are nici un interes ca Spania, din cauza relațiilor ei străine cu America de Sud și Statele Unite să fie inclusă în programul „bunei vecinătăți”. Dimpotrivă Uniunea Sovietică are în deosebi nevoie de peninsula Iberică drept trambulină pentru a răspândi comunismul după războiu în America.

În urmă acestei înțevăderi emigranții au trecut de partea Sovietelor după cum anunță corespondentul spaniol și se lasă îndrumați de ambasadorul sovietic din Washington Gromquo, care depinzând de Umanski a fost însărcinat cu aceeași nouă misiune.

rilor britanice cu privire la situația din vechea Jugoslavie.

Voigt scrie că Jugoslavia țară aliată găsește puțin loc în presa engleză și este considerată în mod uniform de către „Times Daily Telegraph” și „Daily Worker”. Autorul consideră acest fapt ca fiind simptomatice pentru modul unilateral cum presa engleză prezintă și comentează politica externă. În loc de a da rapoarte veridice autoritățile răspândesc știri tendentioase. Voigt adaugă că lumea dă prea multă crezare știrilor eronate emise de postul de radio „Jugoslavia liberă” și de propaganda comunistă pe care acest post o face.

DOCTRINA FALANGEI SPANIE ȘI EXISTENȚA SPANIEI

Madrid, 29 (Rador). — Cel de al doilea congres al falangei feminine din Madrid s'a închis printr'un mare discurs rostit de d. Mora Figueros secretar general adjunct al falangei și fost luptător pe frontul de răsărit.

După cum anunță corespondentul agenției DNB, care comunică aceasta știre, oratorul a declarat între altele că lumea ar trebui să-și dea seamă de doctrina falangei. Deși se încearcă fără încetare să se desfigureze sensul cuvintelor rostite de conducători, un lucru este

sigur și anume că doctrina falangei este imuabilă tot așa după cum nu există decât o singură Spanie.

OPINIA PUBLICA SPANIOLA ȘI NEUTRALITATEA ȚĂRII

MADRID, 29 (RADOR). — DECLARAȚIA MINISTRULUI DE EXTERNE AL SPANIEI ASUPRA PROPAGANDEI ANTISPANIOLE FĂCUTE DE UNELE ȚĂRI STREINE ȘI DESPRE INVIOABILITATEA NEUTRALITĂȚII SPANIOLE, AU FOST PRIMITE CU MARE MULȚUMIRE DE OPINIA PUBLICĂ SPANIOLĂ.

„Anglia în ajunul unor evenimente grave”

AMSTERDAM, 29 (Rador). — Corespondentul agenției D.N.B. transmite:
Serviciul britanic de informații anunță că d. Churchill, într'o scrisoare adresată candidaților conservator din circumscripția electorală Brighton a declarat că „Anglia se

afală în ajunul unor evenimente grave și serioase”.

Alegătorii din Brighton, adăugă prim ministrul britanic să înțeleagă că nu este acum momentul de a se da unor distracții politice.

Conflictul polono-sovietic a devenit o problemă aliato-sovietică

Berna, 29 (Rador). — Corespondentul din Londra al agenției de presă elvețiene a avut după cum se comunică, prilejul să discute cu cercurile emigrate poloneze conducătoare răspunsul sovietic negativ în ce privește oferta de mediație a Statelor Unite.

Susnumitele cereri poloneze constată — după cum anunță corespondentul elvețian — că ele se așteptau la un asemenea răspuns și subliniază că această chestiune nu mai trebuie să fie considerată ca o problemă ex-

clusiv polono-sovietică, ci începând de acum înainte ca una aliato-sovietică.

Emigranții polonezi precizează deasemenea, că nu este iminentă o modificare a guvernului lor și că membrii cabinetului emigrat sunt absolut de acord în această chestiune. Cu privire la aserțiunile sovietice, în legătură cu descoperirile de la Katyn, mai adăugă corespondentul elvețian — nu trebuie să se aștepte din partea emigranților polonezi la nicio luare de poziție.

Comisarul partidului fascist din Bolonia a fost ucis

MILANO, 29 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:
După cum anunță agenția Stefani, comisarul partidului fascist republican din Bolonia dr. Eugen Facchini a fost ucis mișelește în după amiaza zilei de 27 Ianuarie. Atentatul a fost comis în clipa când șeful federal a părăsit casa împreună cu doi fasciști. Trei tineri necunoscuți care probabil așteptaseră în fața ușii au tras asupra lui 7 focuri de revolver. Victima a încetat din viață imediat.
Ceilalți fasciști au deschis imediat focul asupra asasinilor, care au dispărut însă pe o motocicletă.

Corpul neînsușit al marelui demitar fascist a fost expus în sala de onoare a centrului student. Miercuri după amiaza d. ministru Pavolini a sosit în Bolonia spre a se închina în fața celui dispărut.

Știrile britanice privitor la Jugoslavia sunt înșelătoare

Geneva, 29 (Rador). — Corespondentul agenției DNB, comunică:
Se află din Londra că revista Tenth Century and After publică un articol al lui Frederick Voigt în care acesta critică caracterul înșelător și insuficient al ști-

Atitudinea fără echivoc a guvernului bulgar

Berlin, 29. — În urma unei întrebări s'a declarat Vineri la Wilhelmstrasse că încercarea inamică de a se influența Bulgaria prin teroare și propagandă a dat greș în fața atitudinii dărze a guvernului și poporului bulgar. Această atitudine, fără echivoc care constituie adevărata concepție a întregului popor bulgar, a fost subliniată și în ședința de Vineri a parlamentului când s'a declarat că Bulgaria va ști să apere teritoriile sale din Tracia și Macedonia.

Europa este apărată de germani ca o adevărată fortăreață

Geneva, 29 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

Se află din Londra că, corespondentul militar al ziarului „Irish Times” care apare la Dublin scrie că englezii nu trebuie să uite că a începe o tentativă de invazie și a duce la bun sfârșit sunt două lucruri deosebite. Pentru a obține un succes englezii și americanii ar trebui să-și istovească mai întâi adversarul, care în aceste momente nu arată nici un semn de slăbiciune ci dimpotrivă se apără cu înversurare și cu succes atât pe frontul de est cât și pe frontul Italiei. Inamicul a reperat chiar însemnate succese ofensive mai ales în Balcani.

Englezii și americanii se înșală deodată consideră operațiunile invaziei ca o preumblare. Europa va fi apărată de germanii ca o adevărată fortăreață și nu trebuie să se uite că poporul german este esențialmente un popor militar.

Periculosul agitator comunist Antonio Garrido a fost prins de poliția spaniolă

BARCELONA, 29. (Rador) Corespondentul agenției DNB, transmite:

După cercetări îndelungate, poliția criminală o reușit să prindă pe cunoscutul și periculosul agitator comunist Antonio Garrido Perello, originar din San Baudilio. Aceasta se refugiase în Franța către sfârșitul războiului civil și din 1940 se ascundea sub nume fals la Barcelona. El a comis în special în epoca dominației roșii în Catalonia numeroase asasinat, ucigând preoți, călugări și călugărițe catolice, în calitate sa de șef al miliției roșii, al unui district.

Activitatea culturală a ziaristului

Din vremurile noi, pe care le trăim, se naște ziaristul nou. Poate că ar fi demodat și, deci, inutil, să căutăm a stabili cauzalități severe între societatea, din care se naște ziaristul și între activitatea lui, care constă în a exprima prin presă ideile ei, adică ale societății. Și nici nu mai susținem concepția, care glăsuia destul de plictisitor: cum e societatea așa e și ziaristul. Noi niciodată nu am acceptat ca absoluta influența mediului asupra individului, tocmai pentru a nu anihila autonomia spiritului omenesc. Ci ne-am permis, din cunoașterea sufletului nostru gazetăresc, să susținem că există în viața națiunilor și în viața socială idei constante, idealuri radioase, înțezări sublime, râvne dramatice spre lumile cerești și că ziaristul nu le uită pe acestea în vârtejul evenimentelor cotidiene și nu le uită tocmai fiindcă aceste realități supratemporale și suprasociale trăesc în conștiința lui și — dacă vreți — îi alcătuiesc conținutul.

De aceea și misiunea ziaristului nu este nici secundară după ierarhia vocațiilor intelectuale, nici dependentă de fenomenul efemer, din clipa de față. Două exemple ilustrează vocația ziaristului român ca slujire idealurilor permanente ale națiunii. De pildă Eminescu. Opera lui gazetărească trăește, opera lui devine din zi în zi mai actuală. Dece trăește Eminescu încă și de ce va trăi etern. Din cauza că a fost ziarist, din cauza că spiritul lui a pluit peste condițiile omenești și politice ale vremii sale, din cauza că a trăit în sfera veșniciei naționale, acolo unde nu este nici uscăciune sufletească, nici îngrășirea efemerității, nici tragedia momentului, care se stinge ca și cum nu ar fi fost nicicând pe lume.

Evident contemporanii lui nu l-au recunoscut nici idealismul, nici trăinicia ideilor, nici patosul naționalist, nici profetia lui înălțătoare, nici aceea, justește grozavă a iluminatilor, care sperie și mortifică secăturile din contemporaneitatea sa. Eminescu este și rămâne factorul de cultură românească — permanent, invariabil, fertil, răscolitor și arățător al drumurilor constante ale spiritului alității românești.

Și un exemplu, de ieri, de azi, mai modest, mai actual. Iață că, după ce au dispărut politicianii și nu mai merg pe

la sate să facă acolo operă de „luminare” politică și de neguțătorie de voturi — au pornit să vorbească țărănilor ziaristii români, atâta de săraci în mijloace materiale și atâta de bogați în frumuseți sufletești și iubiri patriotice. Mai înainte în fața polițianului apăreau „ai noștri”, membri clubului politic, candidați la posturile de „conducere”. Ce vremuri turburi, primitive, ce vremuri de fărâmițare a conștiinței naționale! Astăzi toată lumea țărănească, cu intelectuații sașului, vin să asculte pe noul orator, pe noul propovăduitor, pe ziaristul modest, care nu vine să promită și să amăgească, ci vine să afirme cre-

dința în destinul luminos al patriei și Avna românescului popor spre o viață dreaptă, cinstită, plină de credință în Hristos și atotbunătoare în dreptățile sale veșnice. Idei simple, eterne, nepolitice, suprasociale și substanțial românești. Aceasta este noua înfățișare a ziaristului român, a celui de provincie, care — în marea și căudabila inițiativă a ziarului „Dacia” — va umbla prin sajele românești pentru a vesti victoria dreptăților naționale și sfinte ale României de azi. Dar despre această nouă activitate a ziaristului român noi vom mai vorbi și cu altă ocazie în curând.

GH. IV.

Presă românească în Basarabia acum patru decenii

Românii basarabeți au un trecut de luptă în revendicarea drepturilor naționale ale Basarabiei pe care nu-l cunoaștem în deajuns. Ni se cuvâne, pentru aceasta, o aspră condamnare.

Istoria însă nu face greșeli. Mai târziu, dar sigur, ea repară nedreptățile, punând în lumină veșnică, oamneni și evenimentele de seamă ale popoarelor.

Sunt sigur că foarte puțini dintre bănațeni, au auzit de gazetarul Emanoil Gavriluța, primul redactor al ziarului „Basarabia” și de împrejurările în care acest răfaș luminaș a fășnit din adâncurile norodului basarabeian spre culmile de glorie ale patriotismului.

În timpul războiului ruso-japonez imperiul țarist trecea prin frământări grave. Veștile rele ce veneau necontenit depe câmpul de luptă din extermul orient, înăsprite de lipsurile și neajunsurile de tot felul din lăunrul imperiului, întăreau mereu curentul revoluționar, nutreau spiritul de opoziție și întăreau lupta contra absolutismului despotice și samavolnic.

Un străvechi obicei al pământului, observat deopotrivă în Rusia ca și în țările noastre, dădea norodului dreptul de a se înfățișa, în zilele de grea cumpănă, cu jalbă înaintea domnitorului.

De acest obicei se folosi preoțul Gapon, la 22 Ianuarie 1905, când se puse în fruntea mulțimii nemulțumite și fanatizate spre a se înfățișa țarului Nicolae în „Palatul de iarnă” cu jalbă nororele duce Serghie fu rupt în bucăți de o poporul fu întâmpinat cu salve de foc și sute de oameni își pierdură viața în

această sângeroasă și neașteptată învătășală.

Nu trecură nici trei săptămâni dela acest crud măcel, când în Moscova marerele duce Serghie fu rupt în bucăți de o bombă nihilistă.

Intâmplările aceste sângeroase dovedesc că odiosul sistem absolutist nu mai putea dăinui.

Despre aceasta se convinsă în cele din urmă și Țarul care prin ucuzul său din 3 Martie 1905 se hotărî să convoace „du-

EMANOIL GAVRILUȚA

ma”, adică adunarea națională pentru „desbaterea și votarea legilor”.

Poate că nicișterea în vastul imperiu rusesc vestea aceasta n'a stârnit mai mare bucurie și însuflețire, ca în Basarabia, unde Moldovenii gemează sub cnuțul absolutismului rusesc. Îndeosebi tinerețul sărbătorea evenimentul acesta cu toată puterea entuziasmului, înțezărind în el zorile mult doritei libertăți ce era să vină.

În primăvara anului 1906 începu campania electorală pentru prima „dumă” a imperiului. În Basarabia, lupta electorală, ca ceva nou și neobișnuit deveni foarte aprigă.

Curențul național românesc declară războiu pe față curentului rusesc și rusificator.

Tineretul basarabeian se grupă în jurul avocatului E. Gavriluța și se hotărî să editeze „Basarabia” prima gazetă românească „național-poporană” dintre Nistru și Prut (24. IV. 1906).

În jurul „Basarabiei” găsim grupăți pe cei mai mulți dintre intelectuali basarabeți ce se ridicaseră, în cea mai mare parte, din rândurile răzșimii și ale clerului. Emanoil Gavriluța era sufletul acestei frumoase mișcări naționale.

El și prietenii lui stăteau pe punctul de vedere principal că drepturile politice, naționale și sociale nu se cârșesc, ci se dobândesc prin stăruință, muncă și luptă îndârjită.

MIRCEAVRANCEANU

CALENDAR

30 Ianuarie 1809

Începe verificarea listei nobililor din județul Toronto înscrisi ca a'ari în urma decretului din 1808. În comisia de verificare sunt aleși de către comitat Lazar Karácsnyi din Băloc (român de origine), generalul Iosif Căconici (croat de origine), Lazar Ioan din Ecica și fratele său Lazar Augustin, apoi contele Buttler Ioan, Alexandru Naco din St. Nicolai Mare (român macedonian de origine) Vidac Toma un alt Karácsnyi Bogdan, Damaschin Ștefan și vre-o câțiva funcționari administrativi. E interesant de știut, că e prima listă, pe care sunt înscrisi și toți nobilii județului, înscrisiere, care potrivit obiceiurilor de atunci, se făcea din oficiu, după ce diploma celui interesat era cetătită în „congregația” nobililor și nu se ridica nici un protest în contra veracității ei. Noul înscris făcea o donație într'un scop de interes public. Cum atunci era pe cale să fi înființată Academia Ludoviciană, donațiile s'au făcut în favoarea fondului acestei Cităm numele câtorva donatori: Alexandru Naco (din St. Nicolai-Mare) 10.000 fl. contele Buttler cu 10.000 fl. Un anume Anton Kiss cu 10.000 fl. Alexandru Karácsnyi cu 10.000 fl. Dedăni Constantin (român de origine) cu 5000 fl. Ioan Moosoni din Focșani cu 5000 fl. Molerite Petru din Gaiul-Mare 1000 fl. Ștefan Damaschin cu 1000 fl. Colecta a chis anroane 100.000 fl., sumă enormă pentru vremurile de atunci.

TRAIAN BIRAESCU

NOTE

„CÂMPIA LIBERTĂȚII”, revista d-lui Vlaicu Bârna a început desbaterile procesului de existență și de creație românească înrân cadru sobru și plin de demnitate. Așa cum este alcătuită această revistă este un succes al publicisticii românești. Recomandând-o tuturor dat îndeosebi intelectualilor dela sate, „Câmpia Libertății” o situăm printre cele mai de seamă reviste românești. Redacția și administrația revistei „Câmpia Libertății” este la Băncușeni, Bulevardul Domniței 14. Telefon 4.17.24. Abonamente: Pe un an 1000 lei; pentru săteni, profesori, muncitori 800 lei; pentru instituții și întreprinderi 6.000 lei.

„POESIA REALĂ ȘI IDEALĂ” se învătășă un judicios esen publicat de d. Sergiu Matei Nica în „Basarabia Literară”, Anul III Nr. 97. Deasemeni recomandăm evocarea lui Ștefan Petică de Robert Cahruleanu.

Însemnări Timișorene

SĂ NU FIM SURPRINȘI...

Intervenția d-lui dr. Cornel Groșoreanu președintele Institutului Social Banai-Crișana, în legătură cu planul de activitate culturală al primăriei, care s'a discutat în cadrul consiliului de colaborare, a surprins pe mulți și a produs în rândurile acelor care privesc lucrurile pe o rază restrânsă, unele comentarii.

Cum adică, în vremurile acestea excepționale putem vorbi de mari realizări de palate culturale, de noi teatre?

Și totuși cuvântul d-lui dr. Groșoreanu a fost binevenit. Este bine să se discute problema și să se arate lipsurile chiar în vremurile excepționale, cu atât mai mult cu cât aceste vremuri sunt trecătoare iar problemele fac parte din viața colectivității care nu poate fi legată de vreme, ea trebuind să meargă înainte pe căile progresului către câștiguri.

Și deci această discuție se impunea cu atât mai mult, cu cât în acei consiliu de colaborare s'a pus problema unei activități pe un timp mai îndelungat.

O enciclopedie în manuscris

După moartea Pr. D. Voniga (1867—1933), cunoscutul căriurar bănațean, care la punerea temeliei româniștii pe aceste meleaguri, a deținut în mâinile sale și o parte a presei din Banat, au rămas pe lângă un număr de 24 volume tipărite, din toate domeniile scrisului românesc și în special cărți bisericești, și 3 lucrări în manuscris. Dintre acestea, în rândurile de față mă voi ocupa de manuscrisul: „ENCICLOPEDIA BIBLICĂ, BISERICĂSCĂ ȘI TEOLOGICĂ”, care cu drept cuvânt poate fi numită coroana activității sale.

Către sfârșitul vieții, Pr. D. Voniga, a întreprins o lucrare mare, o lucrare unică în literatura noastră lexicală și enciclopedică, pe care biserica noastră nu o are nici acum, o enciclopedie complexă, la care zi de zi, an de an, a lucrat în ultimii 10 ani ai vieții sale, adunând un material foarte bogat. Enciclopedia, cuprinde un număr de circa 25 mii de articole și este lucrată cu toată priceperea unui scriitor care în tot timpul vieții sale s'a ocupat cu scrisul bisericesc. Cartea aceasta cuprinde unele articole cari sunt adevărate studii și depășesc uneori 50—100 pagini de manuscris.

Dr. Sever Boen, în lucrările d-sale din ultimul deceniu, recurgea adeseori la acest manuscris spre a-și verifica și lămurii unele date, pe cari nu le putea avea din nicio carte tipărită.

Despre acest manuscris, s'a scris încă de la terminarea lui, dar fiind o sarcină de tipărire peste puterile unui singur editor, se află și acum tot în stadiul inițial, adică cum a rămas din mâna autorului. Iată ce scrie d. prof. I. E. Torouțiu din București în ziua de 30 Martie 1931 autorului:

„Prin tipărirea monumentalei opere Enciclopedia Bibl. Bis. și Teol. s'ar înfăptui o mare operă națională și culturală”.

Invățăutul Nicolae Iorga, după ce ia cunoștință de această lucrare scrie pr. Voniga: „A venit vremea să avem și noi în toate domeniile cărțile noastre”. Și totuși, pe an ce trece filele manuscrisului îngălbenesc mai mult, praful caută să se aşearnă ca și uitarea peste amintirea dispăruților și pe nimeni nu mai interesează munca de titan depusă de un singur om, care a avut curajul să înceapă singur și să ducă la bun sfârșit, o operă, pe care așezămintele noastre culturale ar fi trebuit să o întreprindă, dar cari până în prezent nu s'au gănit la un lucru de acest fel. Pentru această mare lucrare să nu dispară fără ca lumea să fie la cunoștință de existența ei, ar fi bine ca o instituție culturală din țară, să se intereseze de tipărirea ei, îmbogățind astfel patrimoniul cultural al neamului cu o operă rară.

DOREL DRĂGUEȘU

Actualitatea

FALIMENTUL MORALEI. Impresionați suferite de atâtea cruzimi, mortificații sufletești de atâtea cruzimi, care se săvârșeau fără a putea justifica scopurile mari ale încercării actuale, mulți proclamă falimentul moralei. Morala a dispărut, Ba mai mult — dacă morala a dispărut, înseamnă că ea nu a existat nicicând, înseamnă, prin urmare, că o morală între oameni și pentru oameni este imposibilă. De aici provine acel strășnic pesimizm în unii, cari dacă nu pot contamina întreaga societate, trăiesc totuși ca niște zădărnici. După ei — oamenii trăiesc, „more bestiarum”, în felul fiarelor sălbatice. Se înțelege cât de greșită este această generalizare a unei stări sufletești, care nu exprimă starea generală a sufletului omenesc astăzi. Dar simțirea morală este ireductibilă și, cum zice Nietzsche — „există încă natura, la care tot ce mai rămâne din moralitate este tocmai credința în morala”. Prin urmare, rămâne ceva, ce este element component al moralei: credința în ea. Atunci, cum putem afirma un faliment al moralei? Și ori simte oare conștiința oricărui om că restaurarea uriașe a lumii și a sufletului omenesc se va face tocmai prin restaurarea moralei, în domeniul căreia se obțin toate soluțiile?

DUMNEZEL RĂZBOIULUI. În anul VIII, al Republicii și în ziua de 9 Noembrie 1799 o dată cunoscut sub numele Div-brut Brumaire — întorcându-se din Egipt, Napoleon răsturnă Directoriul Republicii și, proclamându-se prim Consul, roșii aceste cuvinte istorice: „Nu uitați, că merg întovăriți de Dumnezeu războiului și de Dumnezeul norocului”. Numai tinerețea înflăcărată a lui Napoleon — putea rostii — dar numai pe vremea lui — aceste cuvinte stupide. Fiindcă alți Dumnezeul războiului nu a putut înfrângerea militară a lui Napoleon, nici Dumnezeul Norocului nu l-a salvat de tragedia rușinoasă de la Sf. Elena. Expresia, însă, este explicativă și pentru zilele noastre. Poporul român și face războiul Reintegrării sale nu cu ajutorul lui Mars și nici cu acela al Fortunei, ci cu lumina Sfintei Cruci și cu ajutorul Tatălui Ceresc, care a făcut pe om pentru creații demne de un fin al Lui. De aceea, neamul românesc nu va avea, în niciun sens, un Waterloo și nu va ajunge în niciun fel la vreo Sf. Elena.

BOLIVIA ȘI STATELE UNITE. În America de Sud se petrec lucruri, care pe noi ne interesează în măsura în care putem face din ele învățăminte utile. Bolivia a făcut la ea ceva și pentru proprie folosință un fel de revoluție, prin care a ales un guvern cu anumite simpatii internaționale și a venit alt guvern cu alte simpatii și concepții. Statele Unite nu le-a plăcut schimbarea, din cauza că noul guvern bolivian a rămas față de Democrația Nord-americană liber și independent. Nu a vrut să se alinieze pe linia politicii unui alt stat. De aici — Statele Unite au formulat o doctrină, care nu este deloc democratică și anume: un stat nu este în mod absolut suveran. Suveranitatea unui stat este condiționată de ambianța politică — americanii de dreptul internațional. În consecință Bolivia nu are dreptul, deși este stat suveran să facă altă politică, decât aceea a „ambianței politice”, adică o politică obligator democratică și trebuie să se supună dreptului internațional, care acum este — cum se știe — o vorbă goală. Toate astea înseamnă, că statul mic este inevitabil presat de cel mare și că statul mare are întotdeauna dreptate, atâtea timp cât este forte.

SALARIZAREA UMANĂ. Unele întreprinderi constituind — ceea ce este de altfel o operație foarte ușoară — că salariile funcționarilor lor și ale muncitorilor sunt cu desăvârșire nădăjduitoare pentru un minimum de existență au început să le adapteze la scumpetea reală de azi. Fapta lor este laudabilă nu pentru că rezolvă în întregime problema vieții materiale a funcționarilor și a muncitorilor — pentru aceasta trebuie să așteptăm cuminte pacea de după război — ci pentru că întăresc o omenie, care este atât de necesară pentru menținerea echilibrului moral al națiunii cât și pentru încurajarea sinceră și iubitoare a omului muncitor.

Planurile agricole ale primăriei Municipiului Timișoara pe noul an financiar

Acțiunea agricolă, creșterea animalelor și administrarea pășunilor

In cadrul preocupărilor sale agricole primăria Municipiului Timișoara urmărește 2 scopuri. În calitate de proprietar al unei ferme de 400 ha., ce posedă, următoarele: să aibă venituri cât mai mari posibile; iar pe de altă parte, ca autoritate publică, în soluționarea problemelor de ordin economic, ferma să ajungă la o dezvoltare cât mai mare, să fie modelul care să servească de exemplu țărânilor din Banat. Totodată să poată și aproviziona această țăranime cu semințe nobile.

Prin preocupările sale agricole, pri-

măria, dorește ca să aibă influențe bune asupra agricultorilor din cuprinsul său (adică asupra celor din circ. V. Mehala, care se îndeletnicesc aproape în întregime cu lucrarea pământului). Prin conțineri și tinerețe de oameni de meserie, expozitii, prin demonstrații și cursuri, prin plantarea plantelor industriale în pământul acestei ferme să umbăioneze pe fiecare să ajungă să formeze din gospodăria sa un model.

Paralel cu acțiunea agricolă la fermă se va duce una pentru creșterea vitelor de rasă.

ADMINISTRAREA PĂȘUNELOR

In baza legii de organizare și administrare a pășunilor primăria Municipiului Timișoara a intrat cu aportul său în societatea de pășunat nou înființată, formând astfel o singură societate de pășunat.

S'au hotărât următoarele pe anul 1944/45: construirea unui grajd la Mehala pentru animalele reproducătoare în valoare de 1.500.000 lei; alcătuirea unui plan de exploatarea pășunelor, cu producerea nutrețului necesar; executarea expozițiilor legii pășunelor cu privire la împăduriri, etc.

In anul 1945/46 se vor repara grajdurile în circumscripția II. și III-a, valoarea lucrărilor va fi de 100.000 lei; intensificarea plantării plantelor furajere; descurgerea apelor interne la pășunile din Mehala; repararea fântanelor care iar va costa 100.000 lei.

Construire de fântâni noi se va începe în anul 1946/47 în circumscripția II. și III. și se vor procura animale de prăsilă pentru circumscripțiile II. și III. în valoare de 200.000 lei.

In 1947/48 se vor cumpăra reproducători și pentru Mehala în valoare de 200.000 lei.

In 1948/49 se va începe și continuarea acțiunii de selecționare a animalelor agricultorilor și înlocuirea lor cu animale cu mai multă rentabilitate din punct de vedere al procurării lapteului. La fel intensificarea producerii nutrețului.

Tot în acest an și în cel viitor se va începe executarea planului (egalonaț pe 5 ani) pentru întrebunătățirea apelor murdare, de la stabilimentul canalizării printr'un sistem de canal, în vederea de creșterii de livezi și fântâne artificiale.

CONCLUZIE

Văzând toate îmbunătățirile cari urmează să se facă de către primăria Municipiului, la ferma sa, constatăm cu multă plăcere de bine că acțiunea de îmbunătățire, pornită în ultimul timp de către instituțiile agricole în județul nostru, are același răsunet dorit, nu numai în rândurile agricultorilor dela sate ci și în rândurile muncitorilor. Aceste începuturi bune vor avea efectele dorite.

(d. d.)

Acțiunea agricolă

In ceea ce privește acțiunea agricolă primăria Municipiului Timișoara va face următoarele în decursul anului 1944—1945:

1. Va pune la dispoziția țăranilor din Mehala semințe selecționate de grâu, orz, seacă, etc. în schimbul grâului sau cerealelor pe cari le posedă. 2. Se va ține școală de seară și cursuri în interesul agriculturii unde se vor preda cunoștințele asupra stopăritului, grădinaritului, plantelor stupeținoase și industriale, (câneță, in, etc).

In anul 1945—46, se va conțina schimbarea seminței; încercarea folosirii gunoșului artificial în gospodăriile țărânești, continuarea școlii de educație agricolă (ca și în anul precedent).

Anul 1946—47, va fi conținat schimbul de semințe. Se vor încerca, în același timp cu cultura rașională a cerealelor și plantarea în gospodăriile țăranesti din Mehala a plantelor industriale. La fel vor continua și în anul acesta cursurile în interesul propagandei agriculturii.

Cursurile acestea vor continua și în anul 1947—48. Tot în acest an, se va face la fermă o instalație pentru selecționarea semințelor.

CREȘTEREA ANIMALELOR DE RASĂ

Pe lângă selecționarea și cultivarea cerealelor de soiuri bune, la ferma Municipiului se vor crește și vite soi. Pentru ca acestea să se poată dezvolta după cum condițiile igienă cer, s'a hotărât pe lângă terminarea lucrărilor prevăzute pentru anul 1943/44 și neterminate, următoarele:

In anul 1944/45, construirea edificiilor

lor necesare — cu 2 locuințe — oamenilor de serviciu în valoare de 3 milioane lei; construirea remizei pentru mașini la fermă, din lemn cu stâlpi zidiți 1.500.000 lei.

Acțiunea în anul 1945/46 se va amplifica. In anul acesta se va construi un grajd pentru oi în valoare de 300.000 lei; reconstruirea locuinței administratorului și repararea radicală a celorlalte edificii 1.500.000 lei; cumpărarea a 30 vaci cu lapte și a unui taur 1.000.000 lei.

In anul 1946/47 se va construi un grajd pentru 60 vaci cu lapte, înzestrat cu instalațiuni pentru manipulara lapteului, Lei 3 mil.; cumpărarea a încă 40 vaci cu lapte și a unui taur, val. 1.200.000 lei; cumpărarea a 300 oi și berbeci, Lei 600.000.

In interesul îmbunătățirii rasei de vite cornute și în scopul creșterii randamentului de lapte și a creșterii viteilor în fermă, se vor împărți, câte 2 vite la țărani pentru creșterea lor urmând ca după 18 luni, unul din cei doi vitei să rămână proprietatea țărânului.

In anul 1947/48 se va continua acțiunea creșterii animalelor cornute prin distribuirea viteilor; taurii crescuți la fermă se vor vinde cu preț redus pe seama comunelor din Banat, pentru îmbunătățirea rasei; se vor aranja expoziții interne între țărani din Mehala, cu premii oferite de municipiu, pentru încurajarea gospodăriilor țărânești.

Și în anul 1948/49 va continua distribuția viteilor pentru creștere. La fel se vor aranja expoziții.

Sedința Consiliului de Colaborare al Primăriei Timișoara

Fixarea planului de activitate pe cinci ani --- Aprobarea proiectului de buget pe anul 1944-1945

In sala de festivități a Primăriei Municipiului Timișoara a avut loc ieri dimineața o importantă ședință a Consiliului de Colaborare Municipal, prezidată de d. primar dr. Ion Doboșan, în cadrul căreia s'a fixat programul de activitate pe cinci ani, conform prevederilor Ministerului Afacerilor Interne, și s'a aprobat bugetul pe exercițiul financiar 1944—1945.

Ședința a fost deschisă de d. primar dr. ION DOBOȘAN, care fiind absent în ultima vreme din cauză de boală, a găsit acest prilej pentru a ura d-nilor membri din consiliu un an bun, mulțumindu-le totodată pentru concursul pe care l-au dat d-lui ajutor de primar dr. Emil Tieranș care l'a înlocuit.

In numele d-nilor consilieri a luat cuvântul d. dr. Alexandru Marta fost rezident regal exprimându-și bucuria de a vedea pe d. primar sănătos.

Trecându-se apoi la ordinele de zi d. ing. Stan Vidrighin fost director general al C.F.R.-ului este de părere să nu se discute în amănunt decât planul de activitate pentru anul 1944—45, proiectul pentru ceilalți patru ani, fiind o chestie de viitor.

Consiliul aprobă, după care se dă cuvântul d-lui dr. Cornel Grosșoreanu președintele Institutului Social Banat-Crișana.

Analizând punctul unu din program

care privește acțiunea culturală, d. dr. Grosșoreanu a făcut o serie de obiecțiuni și anume: găsese că pentru încurajarea și promovarea produselor literare, științifice și artistice, precum și a produseor de înaltă valoare muzicală suma de 100.000 lei este prea mică; oare apoi explicații asupra modului cum va fi distribuită suma de 2.318.000 lei prevăzută în buget pentru ajutorarea societăților culturale, corale și sociale.

Cu privire la Palatul Cultural, d-sa spune că acea clădire careia i se spune acum palat cultural nu este îndreptățită cu nimic de a purta acest nume și deci conducerea municipală trebuie să se gândească serios la construirea unui palat cultural, în care să se poată adăposti importantele asociații culturale din Capitala Banatului. Aceasta cu atât mai mult cu cât actualul palat cultural, în care se află adăpostit Muzeul Banatului ale cărui valoroase colecții sunt de neînlocuit, este permanent în pericol de incendiu, ținând seama de situația pe care o crează cabinele teatrului, culisele etc.

Analizează apoi capacitatea teatrului, care acum zece ani poate era suficientă pentru Timișoara, acum însă față de surplusul de populație înregistrat în ultima vreme, teatrul a devenit complet neîncăpător.

Luând cuvântul d. ing. Stan Vidrighin spune că în situația excepțională în ca-

re ne aflăm discuția trebuie pusă pe aț plan și anume: să vedem întâi de ce suntem dispunem și apoi să precizăm ce putem face cu ele.

D. primar dă explicațiile necesare privitoare la buget și asigură pe d. Vidrighin că așa cum a fost întocmit planul pentru anul 1944—45 va fi realizat nu sută la sută ci o sută douăzeci la sută.

Pentru completarea bugetului se vor cere 20.000.000 lei dela fondul comun, iar pentru înfăptuirea a o seamă de instituții sanitare în cartierul Mehala se va lua tot dela acel fond suma de 30 milioane lei.

D. dr. Leonte Munteanu face un apel consiliului ca să ia noță de situația grea prin care trece Soc. Salvarea, cerând un sprijin mai mare.

La propunerea d-lui dr. Leonte Munteanu se asociază și dnii: ing. Stan Vidrighin, dr. Al. Marta, dr. Coriolan Băran fost ministru etc.

D. primar arată că va studia problema și va da ajutorul necesar.

Pr. Me'lentie Șora cere explicațiuni de ce nu s'a trecut nimic în buget pentru Catedrala din Cetate, care nu poate fi terminată din lipsă de fonduri.

D. Primar arată dispozițiunile Ministerului de Interne.

După ce d. dr. Trifu Baba a mai dat unele lămuriri cu privire la buget, ședința a luat sfârșit.

DAKIA

AGRICULTURĂ
COMERȚ
INDUSTRIE

FINANȚE
MESERII
LEGI-DECIZII

AGENDA

Termene

7 Februarie 1944

— Ultimul termen pentru a se intra în legalitatea dispozițiilor privitoare la vânzarea produselor cosmetice.

— Fabrica de Bere Timișoara S. A. va ține adunare generală extraordinară la sediul societății din București.

31 Martie 1944

— Până la această dată s'a prelungit vizarea registrelor de evidență a devizelor cedate Băncii Naționale a României. Viza se face la Camera de Comerț și Industrie.

Licitații

5 Februarie 1944

— La C. F. R. București, pentru email-lac, chit de ulei, lac-incolor, etc.

— La S. S. A. Direcția genului aeronautic București, pentru achiziționarea diferitelor semințe.

Miscarea firmelor

— FIRMA „OBORUL” S. A. pentru comerțul cu animale vii, tăiate și derivate lor din Timișoara. Oficiul registrului comerțului s'a înscris calitatea de cenzor-contabil-expert a d-ului Alexandru Bușbas.

— FIRMA RABONG ȘI SCHNEIDER E. p. A. DIN TIMIȘOARA a majorat săptămânal social la 20.000.000 lei.

— CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE AL UZINELOR METALURGICE din Copșa-Mică și Cugir a numit pe d. Ing. Sever Cristescu în calitate de director general al societății.

— PIELĂRIA LUGOJANĂ Soc. an. Lugoj, a ales d-nii: Otto Zintz, Viliam Kiszela și dr. Otto Folberth ca cenzori, iar d-na Margareta Wanek, d. Rudolf Hențer și d-na Gisela Kiszela ca cenzori-supleanți.

KIN CANAL DUNARE—ADRIATICĂ

Un mare ziar economic străin semnificativă că în cercurile economice europene s'a adus din nou în discuție vechea problemă a construirii unui canal navigabil, care să lege Dunărea cu Marea Adriatică.

Desigur că acest proiect nu va putea fi realizat înainte de sfârșitul războiului. Nu e mai puțin adevărat că problema — care interesează în cel mai înalt grad țara noastră și mai ales regiunile de Sud-Vest — se curvine studiată depe acum în toate amănunturile.

Un canal Dunăre—Adriatică ar face din Timișoara port legal direct cu Mediterana. În același timp însă existența unui asemenea canal ar putea modifica profund sensul traficului dunărean, curentul de mărfuri scurgându-se prin Adriatică-Mediterana, în loc să se scurgă prin Marea Neagră-Mediterana, ca înainte de războiul actual. Această modificare totală a curentului de mărfuri ar da naștere unei situații noi pentru porturile noastre dunărene din sectorul maritim al fluviului și chiar pentru portul Constanța.

Modificarea obligațiilor întreprinderilor comerciale și industriale de a ține registre de contabilitate

Prin decretul-lege 589 din 6 Septembrie 1943 publicat în Monitorul Oficial Nr. 208—1943 s'au modificat prevederile art. 41 alin. 4 și 6 și art. 52 alin. ultim din legea Contribuțiilor Directe în felul următor:

Comercianții și industriașii cu venituri până la 300.000 lei anual inclusiv și meseriașii impuși pentru venituri cuprinse între 150.000 lei și 300.000 lei anual inclusiv, sunt obligați a ține numai registrul special în care vor înregistra pe partea stângă a registrului toate materiile prime și mărfurile cumpărate iar pe partea dreaptă toate vânzările pe bani gata sau pe credit și orice alte încasări din alte operațiuni ale întreprinderii. Acest registrul special la începerea va fi taxat cu Lei 20 fila și viza la ghișeul special al Administrației Financiare, iar după terminarea registrului special se va viza acesta de închidere, prezentându-se în acest scop odată cu cel nou care se aduce la taxare.

Posesorii registrelor speciale vize la administrația Financiară anterior datei de 6 Septembrie 1943 sunt obligați a prezenta aceste registre la ghișeul special al Administrației Financiare pentru taxarea cu 20 lei fila cu începerea dela 1 Aprilie 1943, dată dela care a început scutirea vizei registrelor speciale fără taxare.

Registrele de contabilitate prevăzute de Codul Comercial așa sunt obligate să țină numai întreprinderile Comerciale și industriale și meseriașii impuși pentru venituri mai mari de 300.000 lei anual.

Legea din 6 Septembrie 1943 a scutit de obligațiunea ținerii registrelor respective atât de registrul prevăzut de Codul de Comerț cât și de registrul Special prevăzut de art. 41 L. C. D. pe ardenții de proprietăți agricole cultivabile și comercianții din comunele rurale impuși pentru venituri până la 100.000 lei anual inclusiv.

INFORMAȚIUNI

× UN NOU IMPORT DE LĂMÂI. De curând au sosit în Capitală 11 vagoane de lămâi din Portugalia. Intregul stoc a fost pus la dispoziția Ecomatelor funcționarilor publici și particulari spre a fi distribuite. Prețul unei lămâi va fi de 40—45 lei bucata.

× PENTRU AGRICULTORII CARI CREȘTE VIERMII DE MĂTASE. Gospodarii cari au făcut angajamente cu ministerul agriculturii și domeniilor pentru creșterea viermilor de mătase, vor primi în primăvară, în mod gratuit sămânță înviată dela agenții sericicole comunale. Ei vor trebui însă să vândă recolta de gogoși ministerului la prețul ce se va stabili de către ministerul agriculturii și domeniilor împreună cu ministerul economiei naționale.

× TAXELE PENTRU UTILIZAREA OBLOANELOR LA VAGOANELE C. F. R. Direcția comercială efr face cunoscut că dela 15 Februarie, a. c., taxele pentru întrebunțarea obloanelor la vagoanele de marfă se modifică: în loc de 50 lei se va percepe 250 lei și în loc de 100 lei se va percepe 500 lei. Aceleași dispozițiuni se aplică și în Transnistria. Pentru obloanele proprietatea Guvernământului Transnistriei, șablonate cu inscripția efr., când sunt întrebunțate la vagoane încărcate în trafic în între C. F. R. T. și C. F. R. se va percepe la destinație o taxă de 500 lei de fiecare vagon, adică 250 lei pentru parcursul C. F. R. T. și 250 lei pentru parcursul C. F. R. La înapoierea lor, după utilizare, nu se va percepe nici o taxă.

× STABILIREA DOBANZILOR Suntem informați că recent Asociația Băncilor Române a făcut un memoriu pe care l-a adresat forurilor competente, cu privire la chestiunea completării actualei legi de stabilire a dobânzilor. În acest memoriu s'a arătat că menținerea actualelor dobânzi nu este dreaptă. Acest memoriu va fi studiat în amănunt de cei în drept. După unele informații se crede că se va înființa o comisiune trimestrială de 1 le sută drept cheltuieli și supraveghere.

× PRELUNGIREA TERMENULUI PENTRU PLATA ANTICIPATĂ A DATORIILOR ÎN CONVERSIUNE. Monitorul Oficial din 26 Ianuarie 1944, publică următorul decret-lege: Termenul de 31 Decembrie 1943, acordat pentru plata anticipată a ratelor debitorilor agricoli înrând în prevederile legii pentru lichidarea datorilor agricole și urbane, din art. I, alineatul II, al legii Nr. 640 din 24 Septembrie 1943, pentru înființarea lichidării definitive a datorilor debitorilor agricoli, beneficiari ai legii din 7 Iulie 1934, se prelungeste până la 31 Martie 1944.

× PENTRU COMERCIANȚII DE BAUTURI SPIRTOASE. În conformitate cu ordinul circular al Administrației Comerciale M. A. T. No. 59.003 din 21 Ianuarie 1944, comercianții cu ridicata și cu amănuntul precum și debitanții de băuturi spirtoase sunt obligați să plătească la percepția locală până la data de 10 Februarie a. c. taxa de consumație asupra vinului, iar pentru țuică și rachiu și celelalte produse, diferența între taxele vechi și noile taxe asupra stocurilor ce au avut în depozite în seara zilei de 9 Noembrie 1943. Pește termenul de 10 Februarie a. c. legea respectivă nu admite acordarea nici unei pășurii sau egalonare de plată. Debitanților de băuturi spirtoase cari nu vor lichida în termen taxele stabilite, li se vor anula brevetele, iar băuturile din debite vor fi sechestrate și vândute în contul taxelor datorate.

× ÎNFIINȚAREA DE EXPOZIȚII A PRODUSELOR ÎN TOATE ORAȘELE ȚĂRII. Nu de mult a fost organizată la Galați o interesantă expoziție a produselor atelierelor și întreprinderilor comunale care a avut loc în localul Prefecturii județului Covurlui. Deoarece s'a constatat că această expoziție a dat rezultate din cele mai bune, autoritățile superioare au dispus înființarea de asemenea expoziții în toate orașele din țară reședințe de județ.

LEGI-DECIZII

Repertoriu

— Legea Nr. 32 pentru prelungirea termenului de înțroducere a cererilor pe baza art. 13 din legea decretată srb. Nr. 5876 și publicată în Monitorul Oficial Nr. 204 din 12 Decembrie 1923 prevăzute la constatarea morții prezumate celor dispăruți în timpul războiului 1914—1921, precum și la regularea situației juridice a patrimoniilor și a maselor lor. (Monitorul Oficial Nr. 204 din 21 Ianuarie 1944.)

— Legea Nr. 36 pentru organizarea Subsecretariatului de Stat al României, Colonizării și Inventarului (Monitorul Oficial Nr. 19 din 24 Ianuarie 1944.)

Texte-Comentarii

TIMBRAREA NOTIFICĂRII UNUI ACT LA MAI MULTE PERSOANE

Comisiunea centrală a timbrului a dat următoarea decizie:

1. Întrucât principial, executarea unor hotărâri judecătorești investită cu forță executivă, se face de Corpul Portărilor, numai din ordinul Tribunalului sau Curții care a pronunțat-o fără a fi nevoie de o nouă intervenție din partea creditorului urmărit și față de acest corp și întrucât nici Legea Timbrului nu contravine prin nici o dispoziție acestui principiu, urmează deci, că și pe trivit acestei legi executarea se va implini de corpul porțareilor, fără ca creditorul urmărit să fie obligat de altceva față de acest corp prin pețirea de gal timbrat, de a se da curs ordinului de executare al Tribunalului sau Curții.

2. Cererea formulată Corpului de Portări, de a notifica un act la mai multe persoane distincte, va fi timbrată cu atâtă ori timbru legal de petiție cât vor fi persoanele cărora urmează a li se notifica actul, deoarece notificările astfel cerute constituiesc acte de procedură deosebite.

ORGANIZAREA RADIODIFUZIUNII

Monitorul Oficial din 26 Ianuarie 1944 publică:

ART. UNIC. — Art. 7 din decretul-lege pentru organizarea și funcționarea Radiodifuziunii din 15 August 1940, se abrogă și se înlocuiește cu următorul text:

„În vederea dezvoltării rețelei de radiodifuziune prin crearea de noi posturi de emisiune, prin perfecționarea celor existente, prin construirea Casei Radiodifuziunii Românești, prin realizarea de emisiuni și înființarea de studouri, se menține și continuă să se alimenteze fondul denumit: „Fondul de dezvoltare al Radiodifuziunii Românești, înființat prin legea din 20 Octombrie 1932”.

Acest fond se alimentează din următoarele venituri:

a) Taxa de lei 150, percepută la import asupra fiecăru kg. neto real al aparatelor de recepție radiofonică, aparaturii pentru televiziune și pentru transmiterea și recepția scrisului și imaginilor amplificatoare speciale pentru instalațiuni de emisiune și retransmisii vorbitoarelor (haut parleururi), câștigurile de recepție, dozelor electromagnetice și radiomicrofoanelor;

b) Taxa de lei 60 percepută la import asupra fiecăru kg. neto real de piese detașate și accesoriile necesare articolelor prevăzute la punctul a);

c) Taxa de lei 90, percepută la import asupra fiecărei lampi sau valve termionice de orice fel sau tip cu 2 sau mai mulți electrozi;

d) Amenziile penale și civile aplicabile pe baza dispozițiilor prezentei legi.

Sucursala Timișoara

CREDITULUI NAȚIONAL INDUSTRIAL

- Acordă credite industriilor din Banat și Vestul Transilvaniei.
- Face tot felul de operațiuni bancare.
- Primește depuneri spre fructificare.

Adresa: Timișoara, B-dul Ferdinand

1411

Telefon 1891
5195

Nr. 2.

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— **SERVICIU DIVIN.** Duminică 30 Ianuarie crt. în catedrala din Iosefin, serviciu divin va fi oficiat de următorul sobor de preoți: pr. Iova Firca, pr. Const. Comșulea, pr. Teodor Nădăhan și diaconii: V. Perian și Corul Lugojan. Predica zilei o va rosti pr. Const. Comșulea. Răspunsurile liturgice le va da Corul Episcopiei. Dirijor dr. Nic. Ursu.

— **EVALUAREA CLĂDIRII CAMEREI DE AGRICULTURĂ TIMIȘOARA PENTRU SCHIMBUL CU PRIMĂRIA.** Marți, 1 Februarie crt. sosește la Timișoara d. arhitect șef dr. Ion Bănică, din partea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, pentru evaluarea clădirilor Camerei de Agricultură Timișoara și a perfectă schimbul ce urmează să se facă între aceasta și primăria Municipiului, pentru clădirea noului palat al agriculturii în Banat.

— **PÂNĂ LA NOII ORDINE NU SE MAI PRIMESC PRISONIERI.** Se aduce la cunoștință tuturor agricultorilor din județ că până la noui dispoziții nu se mai pot primi prizonieri pentru lucru din țară.

— **ȘEDINȚA CONSILIULUI DE ADMINISTRATIE AL CAMEREI DE AGRICULTURĂ TIMIȘOARA.** Consiliul de administrație al Camerei de Agricultură Timișoara va ține ședința Joi 3 Februarie crt. la orele 10.

— **DONAȚIE.** Parohia ort. rom. din Oha-Timișoara a donat parohiei Gottlob, nou înființată, următoarele: un felon, acoperiminte pentru sf. daruri, un apostol și o carte de rugăciuni.

— **ȘEDINȚA ȘEFILOR DE OCOALE AGRICOLE LA CAMERA DE AGRICULTURĂ TIMIȘOARA.** În ziua de 29 Ianuarie crt. a avut loc la Camera de Agricultură din Timișoara, ședința șefilor de Ocoale Agricole din județ sub președinția d. consilier Nic. Popescu-Arad. S'a discutat planul de activitate pe luna Februarie și planul de investigații la pășunat pe anul în curs.

— **REINTEGRARE.** În baza ordinului telefonic al Ministerului Culturii Naționale, dl. Victor Tulea a fost reintegrat în postul de subinspector școlar al clasei Viaga. Această reintegrare s'a făcut pe baza activității isale cunoscută în această plasă.

— **FÂNUL ȚINE MĂI CAUD DECĂT LANA.** Fânul cotește mult mai bine în contra frigului decât lâna. De aceea laponii din Nordul îndepărtat al Europei nu poartă corapi din lână, ci își umplu cismele cu fân. Astfel ei pot suporta fără nici o dificultate un șer de minus 30 grade Celsius și chiar mai mult.

— **GRADAȚII ACORDATE FUNCȚIONARILOR JUDECĂTOREȘTI.** În „Monitorul Oficial” din 27 crt. au fost publicate numele funcționarilor judecătorești cărora li se acordă gradații pe data de 1 Aprilie 1943, cu drept la diferența de salară dela această dată.

— **ACTIVITATEA CORULUI BISERICESC „INALȚAREA” DIN TIMIȘOARA-ELISABETIN.** Comitetul corului bisericesc „Inalțarea” s'a întrunit ieri în ședință, sub președinția părintelui Corneliu Vuia, conducătorul oficiului parohial. Au luat cuvântul domni: profesor Ioan Supercian, director școlar Gheorghe Olariu, Traian Granatir. Comitetul a adus mulțumiri d'ui dirijor și membrilor corului, pentru frumoasa activitate culturală și artistică-religioasă deosebită. S'a fixat programul de activitate pentru viitor și s'a hotărât intensificarea activității întreprinsă pentru sporirea fondurilor.

— **APROVIZIONAREA CU ALIMENTE A INSTITUȚIUNILOR.** Se aduce la cunoștință instituțiilor, ca: spitale, sanatorii, internate de tot felul, cantine școlare, muncitorești etc., că sunt obligați a avea zahăr, untură, carne, afumată și alte alimente de rezervă necesare efectivelor ce hrănesc, pe o perioadă de zile. Pentru autorizațiile de acest fel — instituțiile de mai sus — se vor prezenta la Serviciul Aprovizării primăriei în termen de trei zile, iar pentru untură și carne afumată vor primi autorizație de la Prefectura județului Timiș. Celelalte alimente sunt libere.

— **CORUL „SPERANȚA”,** condus de d. Severi va da răspunsul liturgic duminică, 30 Ianuarie 1944, la biserica ortodoxă română din cartierul Fabric.

— **CUM A FOST SĂRBĂTORITĂ ZIUA UNIRII LA LICEUL „CARMEN SYLVA”.** Și la liceul de fete „Carmen Sylva” ziua de 24 Ianuarie a fost sărbătorită prin muncă sobră. Cu această ocazie, dna profesoară Maria Manceșcu, o distinsă pedagogă și o conferențiară de rasă a vorbit elevelor liceului, arătând importanța zilei Unirii pentru neamul românesc.

— **IN ATENȚIA FUNCȚIONARILOR PUBLICI.** București, 29 (Rador). Monitorul Oficial de astăzi publică un decret lege prin care art. 4 al I-leii pentru stabilirea unor obligații impuse salariaților publici în vremuri excepționale s'a adăugat un alineat conform căruia se prevede că șeful instituției care a dispus trimiterea în judecată a funcționarului pentru lipsă nemotivată dela serviciu, poate retrage plângerea, această procedură dușând la încetarea urmării începute.

— **SUSPENDAREA UNOR PEDEPSE CRIMINALE.** București, 29 (Rador). Un decret apărut astăzi în Monitorul Oficial a modificat art. 415 din codul justiției militare în sensul că Regele sau Conducătorul Statului vor putea suspenda executarea pedepselor criminale pronunțate în timp de războiu împotriva militarilor de orice grad și din orice element al armatei pentru orice infracțiuni, ordonând trimiterea lor pe front cu gradul de soldat.

— **SE VOR SCUMPI ÎNMORMĂNTĂRI-LE.** Față de scumpirea materialelor, taxele înmormântărilor și de cimitirelor nu mai acoperă regia proprie. Primăria a hotărât prin urmare să aducă în concordanță veniturile cu cheltuielile scumpind taxele. În mormântările mai pompoase au fost scumpite proporțional mai mult decât cele simple. Noule taxe vor intra în vigoare abia după aprobarea lor de către forurile superioare.

Insemnată îmbunătățire tehnică la Cinematograful Capitol

Publicul cinematografului Capitol a remarcat desigur că de câteva zile imaginea de pe ecran este mai luminoasă decât înainte, și mult mai clară decât la celelalte cinematografe. Îmbunătățirea aceasta se datorește unei perfecționări tehnice aduse aparatelor de proiecție dela Capitol, prin introducerea dispozitivului „Magnasol II”, fabricat Zeiss-Ikon.

Aparatele acestea au fost comandați încă în 1940 de către directorul de atunci al Cinematografelor Comunale, Const. Tîeran, și livrate abia acum, însă la preț de atunci — 580.000 lei.

„Magnasol II” este o lampă cu arc, folosind carboni metalizați (deci cari nu se mai rup), apropiați printr'un dispozitiv automat. O oglindă de 350 milimetri și un „magnet suflător” și un dispozitiv

de răcire cu aer și apă completează aparatul. Îmbunătățirea este considerabilă. Față de intensitatea de 2-3000 lumini a vechiului dispozitiv, acum filmul este luminat cu 7—8000 lumini. Curentul folosit este acum de 55.70 Amperi, față de cei 25 A. dinainte.

Este de notat că dispozitivul „Magnasol II” a fost adaptat celor două aparate de proiecție existente în regie proprie, sub supravegherea șefului serviciului tehnic S. E. T. d. ing. Ștef. Șteblea, de personalul tehnic al cinematografului Capitol șef operatorul d. I. Bontos și operatorii d. A. Drăgoi și W. Mihalik.

Numai încă trei cinematografe din țară au asemenea aparate, așa încât, în ce privește luminozitatea proiectiei, cinematograful Capitol a ajuns în rândul celor mai bune săli.

— **BONURI DE ALIMENTE VALABILE.** Bonurile de alimente valabile pe săptămâra dela 1 Februarie la 7 Februarie 1944: Pâinea populară se vinde pe bonurile de pâine Nr. 204, 205, 206, 207, 208, 209, câte 300 grame de persoană; Untura: se distribuie pe bonul de untură Nr. 8. Februarie; Carnea: se distribuie pe bonul de mîlai Nr. 12, 1 kgr. 500 grame de persoană; Untdelemnul se distribuie pe bonul Nr. 3 câte 225 grame (un sfert de litru) pe persoană.

— **APROBAREA GRADAȚIILOR PROFESORILOR DELA CONSERVATOR.** Prin decizia Nr. 17/944, primăria a aprobat gradațiile pentru profesorii dela Conservatorul de Muzică, în mod retroactiv începând dela data de 1 Aprilie 1943.

— **PREȚUL MEZELURILOR.** Începând dela data de 20 Ianuarie 1944 s'au fixat noi prețuri maxime de vânzare cu amănuntul a mezelurilor și anume: ghiudenul de porc 557 lei, de vacă 321 lei, cartaboși 143, Krakauer 206 lei, limbo de porc 545, limbă de vacă 545, peșteră de porc 545 și șuncă afumată 432 lei.

— **MULTUMIRE.** Inspectoratul Școlar Regional Timișoara, aduce mulțumiri d-lui Toma Surlașiu, comerciant din Timișoara, pentru gestul frumos pe care l-a făcut, dăruind școlii primare din comuna Vrani, un aparat de radio.

— **PERMIS PE C. F. R. PIERDUT.** Domnul care a găsit permisul de călătorie (Abonamentu) pe CFR, pentru ziarist pe numele Schiff Adalbert, și a avut bunătatea a anunța prin telefon, să linevoiască a anunța telefonic ziarul Dăli Hirlap Nr. 50-78, unde și în ce timp se poate primi permisul.

— **VENITUL ADUS DE IET PRIMĂRII.** Întreprinderile Electromecanice ale Municipiului Timișoara, regie comercială, vor aduce anul acesta o contribuție de 57 milioane lei la bugetul de venituri al primăriei, ușurând cu atât sarcina contribuabililor.

— **ȘEDINȚA COMITETULUI DISTRICTUAL.** D. General C. Deliceanu, prefectul județului Timiș-Torontal, președintele Comitetului Districtual Polisportiv, a convocat ședința plenară pentru ziua de 3 Februarie orele 19, în sala mică de ședință a Prefecturii.

— **PROCURĂȚI-VA MASCĂ DE GAZE** sau cel puțin ochelari contra fumului, deoarece bombele incendiare, prin ardere, dau naștere la vapori și gaze care atacă ochii și căile respiratorii. În lipsa măști sau ochelarilor se va pune la gură și nas o batistă umezită cu oțet sau chiar cu apă.

— **AMÂNAREA EXAMENULUI DE ADMITERE ÎN MAGISTRATURA.** D. I. C. Marinescu, ministrul Justiției, a dat ieri o decizie prin care hotărăște ca examenul de admitere în magistratură ce urma să se țină în ziua de 20 Februarie 1944 în București, în localul Ministerului Justiției, să se amâne cu trei zile, urmând a se ține în ziua de 23 Februarie 1944 în aceeași localitate și local.

— **APROVIZIONAREA FUNCȚIONARILOR.** Magazinul de încălziminte și textile al funcționarilor publici este deschis zilnic dela 8.50—13 și 15—18. În aceste zilele de Joi, magazinele sunt închise. În schimb Sâmbătă după masă și în ajun de sărbători legale, după masă, magazinele se închid cu o oră mai târziu. Colonialele funcționează în Str. Fröbl 40. Iar textilele și încălzimintea în Palatul Chesturei de poliție, intrare prin Str. Lenovici.

— **CONSTRUCȚII DE PRIMĂRII.** În planul de activitate al Prefecturii s'au prevăzut sumele necesare pentru terminarea localurilor de primărie din com. Omor, Racovița, Suștra și Bencești de jos.

— **6 SUTĂ DE ANI DELA ÎNFIINȚAREA PRIMEI ȘCOALE MEDICALE ROMÂNE.** La 19 Februarie crt. la ora 11.30 a. m. Academia de medicină din România va comemora 100 de ani dela înființarea primei școale medicale române și dela publicarea primului tratat de anatomie românesc, înfăptuite de d-rul Nicolae Krețulescu. D. dr. Gh. Ionescu-Brăila, vicepreședinte al Academiei de medicină, va vorbi despre „Viața și opera d-rului Nicolae Krețulescu”. Ședința se va ține în amfiteatru al Academiei de medicină din spitalul Filantropia.

— **ORGANIZAREA INSTITUTULUI SANITAR MILITAR.** Articolul 23 bis din legea pentru organizarea Institutului Sanitar Militar se modifică după cum urmează: Elevii Institutului Sanitar Militar nu se pot căsători. Ofițerii elevi ai Institutului Sanitar Militar se pot căsători în condițiile prevăzute pentru ofițeri. De legea asupra căsătoriilor militarilor. Prin contractarea căsătoriei, ofițerii elevi pierd dreptul de a locui și de a lua masa în institut.

— **JUDECAREA CONTRAVENȚIILOR DIN CUPRINSUL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA.** „Monitorul Oficial”, din 27 crt. publică următoarea decizie: Art. I. Judecătoria II, urbană Timișoara se autorizează a judeca toate cauzele contravenționale săvârșite în cuprinsul Municipiului Timișoara.

— **DISPOZIȚII PRIVITOARE LA NUMIRILE ÎN SERVICIUL ÎNVĂȚĂMANTULUI MUNCITORESC.** „Monitorul Oficial”, din 27 crt. publică următoarea decizie: Art. I. Orice numire în cadrul serviciului învățământului muncitoresc, trebuie să aibă în prealabil avizul Comisiei de numire a acestui serviciu. Această comisie este alcătuită din directorul Contenciosului și directorul pregătirii profesionale. Învățământului muncitoresc și al Căminelor de ucenici, sub președinția unui director general delegat al Ministerului Muncii.

— **TALPA ȘI PIELEA** necesară confecționării de încălziminte pentru populația civilă este deținută de restul de 15 la sută care a fost atribuită, costul fiind necesar pentru acoperirea nevoilor de apărare națională. Din această cotă 5—7 la sută se distribuie economatelor pentru funcționari, iar restul se distribuie prin bonurile tip populație. Deși s'au tăiat vite multe în ultimele trei luni, totuși stocurile de talpă și piele nu acoperă necesitățile țării.

Nouile prețuri la vagoanele restaurant și vagoanele cu paturi

Direcția comercială c. f. r. face cunoscut că în urma hotărârii consiliului interministerial din 24 Noembrie 1943, ratificat de consiliul de administrație al C. F. R.-ului, s'au acordat tariful companiei al C. F. R.-ului, s'au acordat tariful companiei al C. F. R.-ului, s'au acordat tariful companiei al C. F. R.-ului, s'au acordat tariful companiei al C. F. R.-ului.

1. O majorare de 40 la sută vagoanele de dormit cl. I, și cl. II.
2. Un spreț la vagoanele restaurante după cum urmează:
Micul dejun compus din: cafea cu lapte, ceai cu lămâie sau lapte, pâine și unt sau marmeladă, 120 lei.
Dejuru (menu mare) compus din: Hors d'oeuvre (entrée, friptură garnisită, salată, brânzetură desert și pâine, 460 lei.
Cina (menu mare) compus din: supă sau ciorbă, entrée, friptură garnisită, salată,

brânzetură, desert și pâine, 460 lei.
Dejnu (menu redus) compus din: entrée, friptură garnisită, desert, și pâine, 340 lei.
Cina (menu redus) compus din: supă sau ciorbă, friptură garnisită, desert și pâine, 340 lei.

La feluri de mâncare servite separat, 30 la sută spor.
3. Tariful cușetelor 170 (una sută șapte zeci) lei.
Organiele de control c. f. r. cu cezia reviziei trenurilor sunt înzulte a verifica dacă în vagoanele restaurante ale companiei Wagons-Lits se aplică întocmai dispozițiunile prezentului ordin, respectiv dacă menu-urile și prețurile corespund cu cele indicate mai sus, semnalând eventualele abateri.
Paturi bune vor avea oferte dorite. (d. d.)

Eroi au fost, sunt și vor mai fi

O curajoasă incursiune la inamic

Slt. Ștefan Mihai, însoțit de opt oameni aleși, hotărâți, pornesc în seara zilei de 5 Octombrie 1943, pe la orele 8 spre postul înaintat al batalionului. De aici o iau în formație de cocor să recunoască încă odată poziția înaintată a inamicului și dacă aceasta rămâne sau nu ocupată pe vreme de noapte. Obiectivul acestei recunoașteri este o moviliță organizată de bolșevici și întărirea din spatele ei, pe care se reazemă în caz de atac.

Formația de cocor se târâște pe tăcute, ca șopârlele. O lovitură de bulgăras năvăl în altul, o ciocnire de bocanci sau un foșnet de scafeți, formează codul de semnale între oameni, ce se găsesc la intervale de 10 metri unul de altul. În fruntea formației se află cercetașul de direcție sold. Ghița Aurel, având în stânga pe soldatul Niță Alexandru, iar în dreapta pe sold. Ene. Siguranța ar fi pe drepte o face slt. Ștefan iar stânga ostașul Ceaușu Nicolae. Timp de o oră și jumătate, în țara nimeni dintr cele două linii adverse de pe istmul dintre râul Molotschnojie și Marea de Azov, se face un ocol mare în jurul ridicăturii de nisip, sprâbătuță cu galerii pline cu bolșevici și arme auzmate. În fața movilei înfruntându-se se înțepenește pe loc și flancurile se învârtesc în jur într-o impresionantă tăcere de mormânt. Fiecare ascultă. Se aud mișcări și glasuri de ruși.

Movilița și lucrările din spate sunt puse la oprit și noaptea. Este tocmai ceea ce vrem să știm și ceea ce ne convine, vorbesc între ei, mai mult prin semne decât prin limbajul vorbelor.

La un semnal, formația de cocori se târâște peste cap, revenind la normal și se înapoiază la postul fix. Aici comandantul incursiunii instalează o pușcă mitralieră spre a acoperi retragerea lor.

Dela postul înaintat al batalionului, aproape de miezul nopții, bravul slt. Ștefan cu cei opt viteji ostași, pe terenul recunoscut ca o oră înainte pornesc în pas și până la 120 m. stânga și dreapta obiectivului de atac. Dela această distanță merg pe brânci executând învâluirea. Se că de o viroață. În fața lor că la aruncătură de piatră, atenția le este atrasă de luciul țevii unei mitraliere ai cărei servanți dau impresia că dorm. În stânga un amplasament de pușcă mitralieră. Imediat, în dreapta lor, la cea, 30 m. în rezistență inamic înaintat, bine organizat și prevăzut cu adăposturi solide; este obiectivul de atins. Cei nouă incursionisti, la un semnal discret în umbra pământie a nopții, se desfac în trei echipe de câte trei, învâluind adăpostul inamic. Rușii dorm. Se aud chiar sforăeli de oameni oboșiți. Iar fi ușor Slt. Ștefan să prăvălească peste ei grenade și apoi baionete tăioase spre a-i ucide.

„Mai bine să-i luăm prizonieri!“
Și ofițerul se proptește bine în glas strigând din răspuțeri ca să-i intimideze:
„Predați Ruski! după care repeți deodată trei echipe aceiași somație.
Din adăposturi apare un vlăjgan — că un urs din bârlog care, în loc să se predea, deschide cu pistolul automat un foc de secerare, prinzând în raza lui ucișă toare pe soldatul Sferu. Focul inamicului este semnalul de deschidere al focului nostru, căci pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăiești. Se începe un duel de grenade între bolșevicii ascunși sub adăpost și românii din afară. Rășbiți de grenadele noastre rușii scăpați țeferi les afară cu baionetele la arme. O încercare grozavă se dă la baionetă între ruși și vitejii ostași români așa țatorii. Armele automate observate mai înainte deschid pe flancuri un foc aprig la lumina rachetelor aruncate. Trăsesc grenadele în apropiere. Sar scânteii din baioneta. Cad răniți patru ostași de ai noștri: Ghiță, Ene, Apostol și sergenul Călin. Slt. Ștefan fierbe. Ca un erou se repede în cea, a te ruși, cu un ultim efort, lovind în dreapta și în stânga cu patul armei. Interveniția energică a comandantului a-

brenează într'apăt pe celălaltii ostași, că eroismul lor nu mai cunoaște margini. Ofițerul, în timpul luptei din ultima fază, strigă celor răniți:

„Târâți-vă cum veți putea spre viroață, vă aoperim retragerea“... Apoi adresându-se celor ce luptă cu el: „Băieți, nu vă lăsați! Dați cu mine!”

Încă un efort și bolșevicii se rup din lupta de corp la corp, la baionetă, lăsând pe loc 11 morți și 7 răniți.

Urmează o concentrare de arme automate și de brandt-uri pe aceeași moviliță pe care bravul ofițer a scormonește cu grenade să nu mai fie bună de nimic. Când să se retragă, brandt-urile sar înainte iar o mitralieră le barează calea. Folosind toată abilitatea și păstrându-și

tot timpul sângele rece, bravul ofițer evită pericolul focului, dar intră în câmpul minat. În același timp apare un avion bolșevic, care la lumina unei rachete parșute, îi mitraliază, făcând să exploadeze câteva mine. Fără să atingă vreunul din ai noștri.

— „Lăsați-o pe urmele mele, băieți! ordonă ostașilor săi purtând fiecare în brațe câte un rănit. Se calcă la întâmplare. Numai o minune dumnezeiască îi salvează din câmpul de mine, câmpul morții.

S'au întors însă la unitatea lor după ce au distrus cuibul de rezistență inamic și luând doi prizonieri bolșevici.

Serg. T. R. Petre Vidu-Boengiu
Reporter de Război S. M. P.

Colonelul erou I. Păsculescu

În cursul lunii Decembrie, în crâncenele lupte ce s'au dat în peninsula nogaică Kimburn, a căzut ca un erou cu fața către inamic, locot. colonelul Păsculescu Ioan, comandantul legendarului detașament, care a ținut piept două zile și două nopți unei divizii sovietice. Șapte sute de aprigi moldoveni dintr-o divizie de infanterie, au atecat, conțmătaecat, au izbit vijelios în plin și în flancuri divizia bolșevică, măcinând-o, fugărind-o peste dunele de nisip, și încercuind-i micile unități pe care apoi le aruncau în mare.

Aprigi și dârzi, înlestați pe arme și pe țevile puștilor mitraliere, cu grenade în cingătoare și în raniiți cu mine, așa au luptat ceas de ceas și zi de zi, infanteriștii locot. colonelului Păsculescu pe pământul ce muștea de ape și blestem al Kimburn-ului.

Limba aceea subțire de nisip, hărăduită de valurile mării și bătută de vânturi și spie de zăpadă, fără colț de lumească așezare, n'a fost dată dușmanului decât numai după o luptă inversumată și sângeroasă.

O divizie întreagă de sălbateci contra o mână de români.

Ca și în trecuta istorie a Moldovei, mâna aceasta de plăieși s'a bătut ca arhangheii și nu au cedat decât în urma unei încercări corp la corp. Divizia de infanterie română se poate mândri cu pagina de voinicie și eroism, pe care a scris-o cu sânge și a încredințat-o cu vârfuri de baionetă „detașamentul de sacrificiu Kimburn“.

Originar din Focșani, locot. col. Păsculescu a venit pe front ca voluntar. A schimbat patriarhialitatea orașului milcovean, pentru o bucățică de pământ sterp din stepe nogaice, unde știa totuși că se găsesse moldovenii lui „smeli inii“, cum îi plăcea atât de mult să-i numească.

După șapte zile dela preluarea comenzii detașamentului, locot. colonelul Păsculescu Ioan cade ca un mare erou în mijlocul Moldovenilor săi în uniformă de infanteriști, pe care atât de mult i-a iubit.

Ofițer încercat, purtător a mai multe ordine înalte de război, locot. col. Păsculescu a fost și rămâne pildă de sacrificiu pentru Patrie, Regu și Conducător.

Serg. T. R. HOBOS ION
Reporter de război S. M. P.

Soldatul Bârzava Conon

Orj cu câtă chibzuială s'ar fi procedat nu se putea ca unitatea noastră, în retragerea din peninsula Taman, să nu lase în urma ei eroi ce și cînhnesc osmîntele lor departe de Patria lor.

Dintre luptătorii dela Anapa, din luna Septembrie 1943, ce lipsesc din rândurile noastre este și figura blîndă a țaranului gorjan Bârzava Conon. Lovit chiar în tranșelul lui, unde se a-lăpostise și luptase, de un proiectil inamic, corpul lui sângărând a fost împrăștiat pe frunze de viță de vie din jur. Adunat la un loc de camarazi a fost înmormântat pe locul unde a murit nu de parte

de portul Anapa în dreptul șoselei ce leagă Anapa de Taman.

Originar din Brătvea Gorjului moartea lui tragică nu poate fi uitată de camarazii lui ce l'au aubit până'n momentul dispariției.

În urmă lui lasă părinți o nevastă neconsolată și un copil a cărui figură nevinovată n'a putut fi răsfățată de un tată cu un destin tragic.

Camarazii lui Bârzava îi vor păstra o amintire veșnică.

Crimeea Decembrie 1943.
GEORGE BRATU

Harta „arma indispensabilă“ a războiului

Războiul a acuz în actualitate cunoașterea diferitelor regiuni ale pământului. Faptul acesta a determinat pe oameni să-și îndrepte atenția spre aceste țepece de hârtie pe care sunt reprezentate diferite porțiuni din suprafața pământului.

Hărțile sunt astăzi viziunea noastră modernă asupra lumii. Ele că auzesc nu numai drumurile, ci și cugetele.

Pe suprafața lor netedă milioane de oameni privesc în fiecare zi, căutând să descifreze în anonimatul semnelor convenționale, un oracol mîntuitor.

Astăzi mai mult ca oricînd sinteza grafică a hărților și-a câștigat dreptul la viață.

Fără hartă conducerea războiului nu poate realiza nici un succes.

Penru judecarea situației militare numai harta ne aduce sub ochi întreaga regiune cu toate detaliile naturale sau lucrute de om și prin om de mașină.

Pe țatrul de luptă cunoașterea realității fizice formează una din condițiile principale ale conducerii războiului.

Harta este manualul de căpelenie indispensabil artei războiului.

Pe front fiecare soldat știe astăzi că harta este o armă. Fiecare contribuție a armei aeriene, a forțelor marine de război, fiecare misiune a unei unități oât de neînsemnate este executată numai cu mâna pe hartă.

Dacă este vorba de lupte undeva în Europa, Asia sau Oceanul Pacific, apare nevoia dela sine înțeleasă de a ști unde se află acea localitate, munte, râu, etc.

Prin acestea, vrînd nevrînd ne facem educația spațiului. Harta a devenit astăzi mai mult ca oricînd bunul oricărui dintre noi.

Trebue să încrustăm cu deplină satisfacție pe răboiul geografiei — acest punct câștigat prin care știința noastră este știința zilei — știința spațiului.

În lupta gigantilor de azi, orientarea în spațiu este mai mult decât o necesitate, pe care o simț deopotrivă bravii de pe front și nădejdiilor noastre din Răsărit, ca și cei care pentru moment departe de linia frontului urmăresc cu încredere crâncena înlestară dincolo de care umbre zorii împliniri dreptății neamului.

Slt. rez. COTET PETRE

Izbânzile șaimilor noștri

Departa, undeva, în Crimeea pe Mare un mîunchiu de sburători Români, își măsoară zilnic pu. erile cu inamicul. Sunt oameni rari, pe fețele cărora zîmbetul flutura numai atunci cînd datoria este împlinită. Cândva, nu de mult, tot de peste Mare a sosit știri că doi îndrăsneți sburători Români, prăvălit în fundul Mării Negre trădîr'un lot de patru avioane inamice.

Adjutantul aviator Mihordea și adjutantul aviator Bucur și-au făcut arunca mai mult decât datoria.

Adjutantul aviator Mihordea Mihail (patru victorii mologae, șase probabile) este și un mare norocos: aproape de fiecare misiune întâlnește avioane inamice. — Și trage foarte bine!

Într-o dimineață cu vînt aprig, cînd norii plumburii atîrnau deasupra aerodromului, Căpitanul aviator, Comandantul Escadrilei discută cu băieții lui. Cei doi pot despre Patrie, sau poate despre Liocara (fetița Căpitanului după care și-a botezat și avionul). Când o împușcătură de rachetă, curmă șiragul visurilor piloților de vîntătoare.

ALARMA!

Depe aerodrom, cîț ai clipi din ochi două avioane de vîntătoare și-au luat sborul. În unul este adjutantul aviator Mazilu Mircea, tînar bacalaureat, un caracter și bun camarad, căruia prietenii de escadrilă îi spun „Țiganul“. În celălalt, este adjutantul aviator Mihordea Mihai, om cumpătat, fire de țaran simț ră și hotărâtă. Dar îndrăsneț și îndrăgîn în lupta caracteristici. Nu bea, nu fumează, citește Biblia. Camarazii rămași pe aerodrom au reînceput discuția în ritmul vesel, caracteristic frontului, fiind obișnuți cu alarma. Mazilu și Mihordea însă răscolesc norii în lung și lat, ca și geala. Au presimțire că dușmanul este aproape. Astăzi este Crăciunul. Și dușmanul știe că cei dragi din țară au trimis luptătorilor de pe front bunătăți de tot felul, vrînd să se simtă cât mai aproape unii de alții. Bombardierii inamice sunt în căutarea vaselor care aduc darurile scumpe, pentru ostașii de pe front. Avioane sovietice de tip Boston III apar deasupra convoiului de vase.

„Fii atent Mazilu! Mai jos în stînga ta un Boston!“ — atîta a spus comandantul de celulă, și Mazilu, ia în primire un Boston descărcînd asupra lui rachete de mitraliere și tun. Avionul inamic a foc și se prăbușește în mare deslîntînd o jerbă de spumă. Adjutantul Mihordea care zărise prada, și-o oferise camaradului său de celulă, se repede înverșunat la celelalte Bostoane și ciugulește și el unul.

Minutat! Il vezi cum arde? Spune Mihordea căre camaradul lui prin radio și în câteva clipe și al doilea Boston împărtășește soarta celui dintîiu.

Restul avioanelor inamice fac cale în joarsă, urmărite de vîntătorii noștri, care — după alungarea lor — se întorc victorioși la baza lor.

Caporal T. R. STIRBU GRIGORI

SPORT

Nouii președinți de districte

În urma acțiunii de organizare a misiunii sportive românești, — ce pune accentul pe celula-district, nouii președinți de districte, numiți conform deciziei Marelui Consiliu de Conducători, sunt:

Cernăuți: d. prefect col. Fl. Berechet.
Dorohoi: d. prefect col. I. Barcan.
Rădăuți: d. prefect lt.-vl. Bontia Gh.
Suceava: d. prefect I. Prisornic.
Lăpușna: d. prefect col. St. George-

scu.
Sorocea: d. prefect col. M. Dimitriu
Orhei: d. prefect Ion Ganea.
Tighina: d. prefect gt. Marcel Ionescu.
Iasi: d. prefect col. C. Ta'peș.
Botoșani: d. prefect general N. Ghi-

seraru.
Baia: d. prefect col. Ion Tomescu.
Fălciu: d. prefect c-dor Ion Hâncu.
Roman: d. prefect lt.-col. Măescu Victor.
Neamț: d. prefect col. I. Teodorescu-

Darie.
Brăila: d. prefect col. Ciobanu Marin.
Covurlui: d. prefect col. Gătescu Du-

sitra.
Eufra: d. prefect Panait Paviu.
Buzău: d. prefect av. D. Tănăsescu.
Ieși: d. prefect col. Gh. Dănilă.
R. Sărat: d. prefect Martirie Marcoci.
Constanța: d. prefect col. Alex. Ignă-

rescu.
Ismail: d. prefect Sergiu Athanasiu.
Cetatea Albă: d. prefect col. Ioan

u.
Ialomița: d. prefect col. Popescu Leo-

nida.
Tulcea: d. prefect col. Nicolae Ghica.
Prahova: d. prefect col. Dem. Efti-

mescu.
Dâmbovița: d. prefect col. Bengliu.
Argeș: d. prefect av. C. Popescu.
Muscel: d. prefect general Th. Nico-

lău.
Teleorman: d. prefect av. Alex. Co-

fescu.
Vlasca: d. prefect g-ral D. Petrovici.

Dolj: d. prefect g-ral I. N. Petrescu.

Gorj: d. prefect col. Graur.
R.-Vâlcea: d. prefect col. Gh. Muscar.

Mehedinți: d. prefect col. Tib. Tartu-

rescu.
Timișoara: d. prefect general Con-

stantin Deliceanu.
Arad: d. prefect general Banciu Sa-

bin.
Bihor: d. prefect lt. col. Alex. Popp.

Severin: d. prefect col. Ion Gh. Stai-

năr.
Sibiu: d. prefect general Negoescu.

Târnava-Mică: d. prefect dr. Iosif

Popp.
Turda: d. prefect general Alex. Vălcu.

Brasov: d. prefect col. Finescu Manole.
Târnava-Mare: d. prefect lt. col. Th.

Antohi.
Făgăraș: d. prefect general Gh. S.

Gheorghiu.

Campionatele naționale de bobsleigh

Pe o parte admirabilă consolidată, de răpadă proaspătă căzută s'a desfășurat prima zi a campionatelor naționale de bobsleigh dela Sinaia.

După celebrarea serviciului divin demănuștirea Sinaia întreaga asistență s'a deplasat la parte unde dl. col. E. Angelescu președintele federației de bobsleigh în cuvinte calde a preamărit eroii celei federații. A luat apoi cuvântul primarul din Sinaia care a salutat asistența numeroasă.

Dintr'un început este demn de relevat numărul neobișnuit de mare de participanți.

Prima colaborare s'a făcut pentru Cupa Sinaia trofeu definitiv pentru concurenții începători pe boburi de 2 persoane, rezultatul a fost:

1. Bobul M.A.N. condus de Sit. Ciuprea 1:47'16";

2. Bobul grupării Antiaeriană I.

Pentru cupa Direcției P.T.T. au luptat patru echipagii clasându-se după următoarea:

1. Aeronautica 1:43'23";

2. P.T.T. 1:43'26";

3. Muncă și Lumină;

4. Reg. 7 Art. grea.

În cupa O.N.T. challenge sau clasat următorii:

1. Gruparea Aeronautică II;

2. P.T.T.;

3. Flotila de bombardament.

Campionatele naționale vor lua sfârșit în ziua de 30 Ianuarie.

Ultima oră sportivă

Ziua a doua a campionatelor naționale de bobsleigh s'a desfășurat în condițiuni optime și pe un timp excelent, cu o asistență numeroasă. Participanții de asemenea au fost extrem de numeroși, astfel că atât la cursele pentru 2 persoane cât și pentru acelea de 4 persoane s'au prezentat la start câte 13 echipagii. Rezultatele au fost următoarele:

Cupa Mot pentru boburi de 2 persoane

1. I. A. R., condus de ing. Trim 1:47'75".

2. P. T. T.

3. M. A. N.

4. M. L. uzinele Costinescu.

Cupa Prefecturii Prahova pentru boburi de 4 persoane

1. I. A. R., condus de ing. Trim, 1:40'20".

2. Aeronautica.

3. M. L. uzinele Costinescu.

4. P. T. T.

Cupa Districtului sportiv Prahova pentru boburi de 2 persoane

1. Reg. 4 Art. antiaeriană, 1:51'40".

2. M. A. N.

3. P. T. T. I.

4. P. T. T. II.

PING-PONG

Turneul internațional din Bratislava a întrunit echipele a patru țări și până în prezent în urmă rezultatelor obținute toate șansele le are echipa ungară.

Rezultatele au fost următoarele:

Echipa doamne: Ungaria—Slovacia 3:1.

Echipe domni: Ungaria—Germania 5:1.

Ungaria—România 5:0.

— SOCIETATEA SPORTIVĂ „PROGRESUL” a tinerilor meseriași din Timișoara, a început antrenamentul pe teren. Duminecă, 30 Ianuarie 1944, va face un antrenament la 2 porți, pe teren propriu.

Știri sportive

Lt. colonelul Kurt Haase, marele adversar al căpitanului Rang la Olimpiada din 1938, a căzut eroic pe frontul din răsărit. Prin el sportul hpic german pierde una din cele mai proeminente figuri.

HOCKEY PE GHIȚA

Iuventul H. C.—Universitatea 9:1 (2:0, 5:1, 2:0.)

CAMPIONATUL INTERȘCOLAR

Liceul Principele Carol—Liceul Bălcescu 6:0.

CAMPIONATUL MILITAR

A. C. A.—Politehnica 1:1 fina a campionatului care se va juca.

BASKETT-BALL

Colțea—Viforul Dacia 35:26 (15:9) campioana virtuală a suferit o înfrângere categorică.

TENNIS

În drum spre țară echipa României a mai jucat niște matchuri de exhibiție la Madrid. Jucătorii români au provocat entuziasmul publicului numeros care a asistat. Rezultatele au fost următoarele: Magda Rurac—Pepa Cacciavari 8:6, 6:1.

Cochet—Rurac 6:4, 6:1.

Filme

plăci, articole fotografice

CENTRALA-OPTICĂ S. I. N. C.

Simion Bura & Co.

Timișoara, Bul. Reg. Mihai I. No. 2.

Reg. Com. 67/1211/1941.

1397—3

Caut voiajor

etnic român de specialitate în branșă de tricotațe pentru angajarea imediată.

Ofertanții se adresează firmei „TRICOTAJ” S. A. Timișoara Bul. Regele Ferdinand Nr. 8. 1461

1457

LIBRĂRIA COOP. „NAȚIONALĂ”

A CORPULUI DIDACTIC DIN BANAT

Telefon: 20-78. TIMIȘOARA I, Str. BREDICEANU Nr. 2. Telefon: 20-78.

Convocare

În conformitate cu dispozițiunile Art. 43 și 46 din statut, ținând seamă de Art. 59 și 62 din legea pentru organizarea cooperăției și în baza hotărârii Consiliului de Administrație din 22 Ianuarie 1944 convocăm

A VIII-A ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

a Librăriei cooperative „Națională” a corpului didactic din Banat, cu sediul în Timișoara, I, Str. Brediceanu No. 2, pe ziua de 5 Martie 1944 orele 10 a. m., în localul Casei Învățătorilor din Str. Remus No. 14.

Dacă la timpul și locul fixat mai sus nu se vor întruși 1/3 din numărul membrilor înscriși cu drept de vot, adunarea generală se va ține irevocabil în ziua de 5 Martie 1944, orele 12 a. m. în același local, cu aceeași ordine de zi, oricare ar fi numărul celor prezenți.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biroului și constatarea membrilor prezenți (un secretar și 2 scrutatori).

2. Darea de seamă a Consiliului de administrație asupra mersului operațiunilor Societății în anul 1943.

3. Raportul comisiei cenzorilor pe anul 1943.

4. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere, împărțirea beneficiului și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa pe anul 1943.

5. Fixarea sumei maxime pe care Cooperativa o poate împrumuta dela Federația I.N.C.O.P. e.c.

6. Votarea bugetului pe anul 1944.

7. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Administrație în locul dl. Avram Căpriță Mariu Bucătură și Ioan Oitcanu ieșiți din cauza vechimei provăzută de statut.

8. Alegerea de 3 cenzori și 3 supleanți.

9. A se lua cunoștință și a se ratifica intrarea și ieșirea membrilor din Cooperativa.

10. Delegarea unui membru care să reprezinte cooperativa la adunarea generală a Federației Federației și I.N.C.O.P. din anul 1944.

11. Eventuale propoziții.

LUDOVIC CIOBANU

Președinte:

NOTA: Până în ziua adunării generale registrele de contabilitate stau la dispoziția dlor membri. În zilele de lucru între orele 16—18.

Cei ce nu pot participa personal, pot procura unui societar care nu este membru în consiliul de administrație sau comisia de cenzori. Nimeni nu poate prezenta mai mult decât o procură. Fețele măritate sunt reprezentate prin soții lor fără procură, dacă sunt societari.

Deoarece în prima sedință este necesar un număr important de membri, sunteți rugat a lua parte neapărat la această adunare generală.

1459

Steinway · Bösendorfer · Förster
REPRESENTANT

WONKA

TEL 57-77 IV. STR. BONNAZ NR. 3

Frații Wonka, propr. Wonka Ioan 1322 Inreg. Of. Reg. Com. 403-10551/1941

Provincialii

și voiajorii, la

Hotelul „Cina”

propr. POMPIIU LAZARESCU

găsește oricând camere curate, iar în restaurantul hotelului vor fi serviți cu mâncări gustoase și beuturi alese. — Timișoara I. Strada Lovinice 10 Telefon: 46-84 1380-2

MICA PUBLICITATE

Mica publicitate, reclame, reclamații,
Administrația telefon: 50-62

Dăruitor de copil de vânzare, Marghita,
Probl 36, Marghita, 651/108

Ucenic, din familiile bună, caută croitoria
Krestyan, IV, Str. I. C. Brătianu 22, 195

Caut post administrator la moșie în Banat,
Eventual arendă sau exploatare în parte.
Poșed inventar agricol, Condițiile la adre-
sa G. L. Grigorescu 1 ap. 13, 882/194

In atenția fabricanților de mănuși!

E. CIORUȚA

Str. Văcărescu Nr. 37

Tricotăm orice căptușeli pentru
mănuși de piele. Tricotăm mănuși
de orice fel, în orice mărime și după
toate modelele, cu cele mai mode-
rate prețuri. 1366

Caut spălătoare perfectă și o femeie pen-
tra fermă cu acte în regulă, pentru ime-
diat sau la 1 Februarie. Leafă bună, Mi-
hai Viteazul 26, 884/197

De vânzare blană de lutru (Șeal) în bună
stare, pantofi 18 cu plută, III, Bul. Ca-
rol III, Fenyves. Înainte de masă, 885/198

DE VANZARE în Buziaș o vilă
ultra modernă, compusă din 11 ca-
mere, dependințe, cu rolouri Ess-
linger, lumină electrică și soneri,
casă nouă, însă fără mobilă, vis-
a-vis de parcul Băilor. Informa-
ție: Timișoara, Bul. Regina Maria
Nr. 11, ap. 9. 1387

Vând 18 jughere teren arabii calitate I-a.
Este situat la 30 km. de Timișoara, 7 km.
de calea ferată și la marginea satului. În
ultimii ani a fost înșămânțat cu trifoi și
luzernă. Nu ține apă niciodată. Anul trecut
s'a recoltat 1400 kg. grâu la jugher. Preț
200.000 lei, de jugher. Oferte la ziar
sub: „Ocazie excepțională”. 873/184

Casă în circa II. 2 camere, bucatărie, baie,
cămară de alimente, arțre, verandă. W.
C., teracotă pivniță, spălătorie, ocol par-
chetat, grădină mare 246 st.2. apeduct
și canalizare. Preț 2.800.000 lei. Agen-
tura Eugen Fiala. Cetate Str. Lenovici
nr. 8 în curte. Inreg. Of. Reg. Com.
142/11740/1943. p. 1013

LA BUL MIHAI VITEAZUL

Vindem:

O casă cu etaj, conține 2 locuințe
mari. Casa este modernă, aproape
nouă și a fost clădită foarte tare și
bună, grădină mare. Aproape de
firobuz și tranvai. Reflecții serioși
se vor adresa sub: „Centru li-
nuștic” la adm. ziarului. p. 1013

DE VANZARE CLĂDIRI PENTRU
FABRICA ȘI ORICE INDUSTRIE

În cartierul II, lângă halta tranvai-
ului și linia C. P. R., la drumul
principal, este de vânzare o fabri-
că mare (în fureție) cu extraordi-
nar de multe clădiri pentru indus-
trie și alte locuințe mari și mici,
absolut moderne (toate cu par-
cher, băi, etc.) cu garaje, cu ces-
de fum de 40 m., cu bărcuri și ôfe-
rite alte clădiri. Are și terenul
viran.

Numai reflecții serioși și cine
poședă bani gata, se vor adresa
sub: „Industria Timișoreană”.
p. 1013

Teatrul Național Opera Română

— 1-12 Februarie 1944 —

Februarie Ziua	SPECTACOLUL	Seria
1 Febr. Marți	cu Melnik dela Scala din Milano BARBIERUL DIN SEVILLA	Începutul la ora 3 p. m.
3 Joi	cu Melnik și Chicideanu FAUST	Începutul la ora 3 p. m.
5 Sâmbătă	Matineu cu prețuri populare LUCIA DE LAMMERMOOR	499
7 Luni	cu Vasile Birlic TOPAZE	
8 Marți	Matineu cu prețuri populare MARTHA	500
10 Joi	Matineu cu prețuri populare TOSCA	501
12 Sâmbătă	Matineu cu prețuri populare LUCIA DE LAMMERMOOR	502

Spectacolele încep la ora 8 seara foarte precis. Biletele la Agenția Tamașari.

Telefon: 50-05.

Casa deschisă: 10-1 5-7.

Caut cameră mobilată cu intrare separată,
și baie indiferent prețul. Oferte la ziar sub
„domn singur”.

Vilă în Cetate, 3 camere, bucatărie, baie,
cămară de alimente, arțre, verandă. W.
C., pivniță, spălătorie, teracotă, esslinger,
curte parchetată, grădină cu pomi fruc-
tiferi, apeduct, teren 200 st.2. Preț
5.500.000 Agentura Eugen Fiala. Cetate.
Str. Lenovici 8 în curte. Inreg. Of. Reg.
Com. 142/11740/1943. p. 1013

PROFESOR de liceu teoretic

PREPARĂ ELEVI(E) LA
ORICE MATERIE

orice examene (diferențe,
particulare, admitere, etc.); dă
ore de limba română, germană,
franceză. SUCCES GARANTAT.
Timișoara, IV. Str. Al. Bonnaz 5.
1340

Vilă în Elisabetin: 3 camere, bucatărie,
baie, cămară de alimente, arțre, tera-
cotă, pivniță, spălătorie, W. C., grădină.
apeduct, 350 m² Preț 3.500.000. A-
gentura Eugen Fiala. Cetate. Strada Lo-
novici 8 în curte. Inreg. Of. Reg. Com.
142/11740/1943. p. 1013

Caut spre cumpărare una moșie de
150 până la 200 jughere de pământ
cu clădiri și castel apropiere de
cale ferată la distanță de maxim
40 km. dela Timișoara. Ofertă:
„Casagen” Tutsnak Teodor, Timi-
șoara II, str. Mareșal Joffre 1, tele-
fon 43-59, Inr. Cam. Com. F. Ind
260/118667/1943. p. 1433-2

Bană de mână, cu guler și buzunare de vul-
pe neagră pentru statură înaltă, în bună
stare de vânzare. III, Treboniu Laurean
5/I, înainte de masă. 885/198

Schimb de locuință. Predau în
centrul Circ. II, una locuință com-
pusă 3 camere, baie etc. contra lo-
cuință în Cetate sau centru Iose-
fin, compusă 2 sau 3 camere even-
tual fără baie, mai departe locui-
nță cu 5 camere confort modern
în centru Fabrică contra locuință
cu 3 camere în centru orice car-
tier. Informații: Str. Mareșal
Joffre 7, ușa 1, tel. 43-5. p. 1423-2

Locuință modernă. Cetate, 2 camere, cameră
pentru servitoare dependințe, schimb ime-
diat cu casă familiară cu 3 camere depen-
dințe, apeduct, chiar și la periferie. Adre-
sa la ziar. 6266/211

Lecții de limba germană și pian după me-
todă ușoară pentru începători și avansați.
Adresa la administrație. 889/202

ACORDEONE, VIOLINE muzică de gură și
alte instrumente muzicale, tot așa școli și
alte note pentru diferite instrumente în-
totdeauna la Librăria „Ratio” propr. Ma-
ria Falka, Oravița, Tel. 266. 1428-1

Rog pe toți aceia, care cunosc domiciliul
dlui Sbl, invalid Aurel Teodorescu, fost lo-
cutor în Timișoara I, str. Ion Măiorescu
Nr. 2, în anii 1924-1927, să binevoiască a
anunța adresa sa și Baboș Simeon av. în
Timiș. III str. Doja 2. 890/203

De vânzare urgent automobil „Opel Olim-
pia”, cupeu închis de 4 (patru) persoane,
în stare de funcționare perfectă, motor
foarte bun și cu cauciucuri foarte bune.
Informații: Av. Lupescu str. Epinescu 3.
891/204

Cubișă cu roabe pentru lucrări pământ se
caută la Șantierul Radio, Calea Aradului
16 Timișoara. 892/205

PIAN, încrucișat, scurt de vân-
zare, III, Pța Asanesti 3 ap. 6.
1437-2

Se caută pentru cumpărare mobilă com-
pletă pentru cameră de dorm, din lemn
tare și în condiții bune. Ofertanții să
se adreseze pentru adresă la ziar.
894/207

Caut două partnere de origine etnică româ-
nă pentru schimb de pașaport în Ungaria.
A se adresa către dl av. dr. Takács.
Timișoara I, Bul. Regina Maria No. 8,
orele 12-1. 895/208

O pereche bocanci, No. 36 de vânzare, II,
Iosif Vulcan 5. 896/209

Cameră elegant mobilată, intrarea separată,
baie, lângă halta de tramvai de închiriat.
Oferte rog la ziar sub „Circă II”.
893/212

De vânzare din mână liberă 20 jughere pă-
mânt arabil între com. Jamul-Mare și
Clopodia. Adresa la „Răsunetul” Lugoj.
1461

Vând rezervor apă nou 180 ltr. Diferențial
Ford 8-957 și alte piese. Preț convenabil.
Tutungeria Braniște No. 33 Lugoj. 1460

Livrăm prompt din depozit:

Mașini de tricostat

Mașini speciale pentru cusut
tricotaje (Triplack)
Mașini speciale de cusut pentru
cizmari
„Clac” 201/2 compl. cu postament.
„VASITEX” E. Vasilescu, Bucu-
rești, str. Doamnei 12, Tel. 48-6-75
1448

CALEIDOSCOPI

Calendar

SAMBATA, 29 IANUARIE 1944

Ortodox: Moaștele Sf. Ignat.
Catholic: Franz Sal.
Soarele, răsare la ora 7.40, apune la 17.40

Conferințe

„Vitamine și Avitamineze” de d. dr. Geo-
rghe Popovici, prof. univ. Cluj-Timișoara
Marți 1 Februarie crt. ora 18, în amfite-
atrul „Traian Lalescu” dela Politehnică de
Timișoara.

„Idei și mijloace noi pentru combaterea
boalelor de copii” de d. prof. univ. Gheorghe
Popovici, Luni 31 Ianuarie crt. ora 18
sala Liceului Commercial.

Serători

Serbare culturală, organizată de C. F. R.
(Divizia 5 Financiară) la Palatul Cultural
în ziua de 29 Ianuarie a. e. orele 18.

Farmacii de serviciu

SAMBATA, 29 IANUARIE 1944

Circ. I. „La Vulturul Negru” Pța Bra-
țianu; Circ. II. „La Sf. Ilie” Pța Petru Ma-
ior 2; Circ. III-IV: „La Crucea” Bul. Ca-
rol 27.

DUMINECĂ, 30 IANUARIE 1944

Circ. I: „Dr. Lupșa”; Circ. II: „Ma-
nescu”; Circ. III-IV: „Madona Sixtină”
str. Miron Costin 1.
Frateria: „Panajof” ; Mehala: „Chiores-
nu”; Freidorf: „V. Eremici”. Acestea
fac de serviciu permanent.

Procuror de serviciu

SAMBATA, 29 IANUARIE 1944

D. procuror Georgescu-Vâlcea str. Tâmb-
pa 4.

DUMINECĂ 30 IANUARIE 1944

D. procuror Bujor Imbreane, str. G. Ghila
nr. 1.

Starea civilă

Decedați: Ioan Farcas 22 ani, Bertok
Popper, pensionar V. Bul. Cetății Nr. 61. In-
na Bloch, 60 ani I. P. Traian 7
Nașteri: Marioara fiica lui Ioan Ada-
mescu, sobar.

Cronica filmelor

„CONACUL FERICIRII” (THALIA)

Filmul acesta, tratat în medie, are ca te-
mă o problemă familiară, care numai la pri-
ma vedere pare trasă de păr, căci încurcă-
turile acestea sunt destul de curente în via-
ță. Dar nu insist mai mult, să nu micșoreze
plăcerea spectatorilor, că-ora pe ecran pro-
blema e prezentată cu un mare lux de inge-
niozități de regie. Filmul ne permite să-l re-
vedem pe Harry Liedtke, prin amozorul său
bătorit de altă dată. Acum joacă pe tatăl
filosof, cu un surâz care n'a pierdut nimic
din farmecul său. Micuța Hannelore Schrott
este și de data aceasta încântătoare. În-
tâmplător, Käthe Haack, nu este deloc neverosimilă
în rolul mamei de care se îndrăgostesc tîr-
zii, Regia o semnează Heinz Rühmann. —
Filmul nu trebuie privit ca o simplită comedie
de situații. El pune însăși problema vieții
familie, și ca atare poate interesa pe toată
lumea. (nic. in.)

Limbi străine, germană, franceză, engleză,
italiană predă Meisner. Str. Eugen de
Savoya Nr. 16/I. 893/205

Pierdut permisul port armă a dlui Ochs-
feld Elefterie, gășitorul este rugat a
preda Curții Administrative, Palatul Ti-
miș-Bega, contra recompensă. 897/207

CAPITOL

Un mare film într-o înțelegere
excepțională!

COMEDIANȚI

Käthe Dorsch, Hilde Krahl,
Gustav Diessl

Pentru Dumineci și Sărbători se vând în prețuri bilete la caserie dela orele 10-12 și 16-19

THALIA

Un film fermecător de o frumusețe
deosebită!

CONACUL FERICIRII

Harry Liedtke, Käthe Haack,
Nannelore Schrotth

APOLLO

Un film cu peripeții

PICPUS

cu Albert Préjan Juliette Faber
Jean Tissier
Reprezentări la 3, 5, 7 și 9.

CORSO

Azi filmul filmelor

Muzică, Dragoste, Senzație, Avenuri, Dan-
suri

Să-mi cânti țigane

Regina Linnanheimo Tauno Palo
JURNAL Repr.: la 3, 5, 7 și 9

Anchetele noastre

SĂNNICOLAUL MARE IN PLIN PROGRES

Realizări, programe, năzuinți și necazuri

Am vizitat zilele trecute o frumoasă așezare din jud. Timiș-Torontal, care de doi ani de zile se poate din nou mândri cu titlul oraș, titlul pe care l-a avut-o până acum aproape optzeci de ani, când fosta stăpânire a găsit de cuviință să-i ia titlul pentru motivul că populația a avut îndrăzneala să aleagă în parlamentul maghiar pe românii Vicențiu Babeș și Alexandru Mocioni.

A fost o veche și justificată dorință a locuitorilor acestei așezări, care se cheamă Sănnicolaul Mare, ca să se poată ajunge din nou la o organizare orășenească, de pe urma căreia vedeau o schimbare în bine a situației lor. Am avut dreptate.

Am cunoscut cu mulți ani în urmă

Realizări și proiecte

Conducerea primăriei are d. Petre Popovici, fost notar al Sănnicolaului Mare, care a reușit datorită continuității, să întocmească un bogat program de activitate, bazat pe posibilități de realizare.

O parte din acest program a fost înfăptuit așa ca Sănnicolaul Mare se poate mândri astăzi cu: o baie comunală model, cu instalații de aburi, căzi, dușuri și un strand comunal modern; un atelier comunal de încălziminte care a dat un beneficiu de 564.110 lei în câteva luni, precum și un cinematograful comunal, care deși nu și-a început activitatea decât în prima zi de Crăciun, în mai puțin de o lună a realizat un beneficiu de 239.000 lei.

În afară de asta primăria a cumpărat un teren în centrul comunei de 1400 stânjeni, a achiziționat o clădire pentru Casa Română, a reparat și a pietruit din nou numeroase drumuri.

Nu trebuie să uităm însă că acestea nu reprezintă decât un început, programul de activitate urmând să fie realizat în același tempo.

Astfel pe terenul achiziționat în centrul orașului se va ridica un mare palat cultural, a cărui construcție va începe în chiar primăvara acestui an. Acest palat urmează să aibă o sală de spectacole, o sală de festivități, sală de lectură, precum și o grădină de vară.

Se va amenaja deasemeni o piață publică centrală, se va planta o duminică de animale și cereale.

NECESITATEA REINFIINȚĂRII TRIBUNALULUI

După cum am arătat mai sus, Sănnicolaul Mare a fost oraș până la anul 1886, având în acea situație și un tribunal, care a fost mutat la Kikinda Mare, atlată pe teritoriul sârbesc, pe motiv că „o circumscripție care în alegerile parlamentare a ales ca deputat pe românul Vicențiu Babeș, care a cedat locul lui Alexandru Mocioni, nu merită nici o atenție”.

La începutul erei românești, în anul 1924 Directoratul General din Cluj, a cerut relații comunei Sănnicolaul Mare cu privire la posibilitățile de reînființare, a tribunalului întrebând în ce condiții înțelege să intreband în înființare.

Conducătorii de atunci ai comunei s'au temut probabil de responsabilități materiale și au ezitat. Astăzi d. primar Petre Popovici reluând firul acestei chestiuni a cerut reînființarea tribunalului motivând această cerere astfel:

Pe teritoriul jud. Timiș-Torontal funcționează un singur tribunal cu patru secții, două judecătoria urbane și 13 judecătoria rurale, dintre care numai trei în Torontalul de Sus, care are 129.813 locuitori, din totalul de 500.416 câți are acest județ.

Repartizarea populației județului Ti-

Sănnicolaul Mare, unde s'a ridicat primul bus și lui Eminescu aici peste Carpați și am putut să admir încă de atunci atât spiritul de organizare economică al locuitorilor, cât și tendințele spre o dezvoltare social-culturală, așa că deși nu au trecut decât doi ani de la ridicarea la treaptă de oraș, în care timp s'au realizat multe lucruri bune, nu am rămas surprins.

Era de așteptat ca năzuințele să înceapă a deveni realitate și realitatea asta înțelegem să o subliniem, atât pentru a da o slabă satisfacție celor cărora se datoresc realizările, cât și pentru a folosi ca exemplu, neuitând în același timp marile probleme care se pun pentru viitor, cât și unele nedreptăți actuale.

miș-Torontal pe secții de tribunal, ar reveni unei secții de 125.104 locuitori, deci cu 4000 mai puțin decât are Torontalul de Sus.

Caurl cu acestei regiuni fiind Sănnicolaul Mare cu o populație de circa 12.000 locuitori, reprezintă mai mult decât Beiușul, Blajul, Deva, Făgărașul, Oravița și Slatina, merită să aibă tribunal cu atât mai mult cu cât în această circumscripție intră și Periamul, Jimbolia și Cernolșul.

Dacă s'ar aproba aceasta primăria s'ar lua obligația să suporte cheltuielile

CRONICA MEDICALA

SIFILISUL ȘI RĂZBOIUL

Odată cucerit Neapoli în 1495 de către Carol al VIII-lea o nouă boală se răspândește în armatele beligerante, sifilisul. Italianii și francezii se acuzau reciproc. Se presupune că curtezanele din Neapoli fiind expulzate extramuros au dus cu ele microbii, deci un adevărat războiu bacteriologic. După terminarea acestei campanii din Italia soldații mercenari eliberați au difuzat virusul în toate direcțiile căci în armata franceză erau Germanii, Elvețienii, Flamanzii și alți aventurieri, toți mercenari.

În 1497 dera după anii parlamentul Parisului dă o ordonanță de sechestrare a botnavilor de sifilis, văzând pericolul ce-l reprezintă această boală nouă epidemică și cu manifestări grave. În deceniile următoare sifilisul lui, de și date precise din acea vreme nu avem, căci cele trei boli venereice șancru, blenoragia și sifilisul se confundau. Ostasi războiului de 30 ani pe unde treceau însămănțeau microbii sifilisului, trupele rusești în 1751 transportă sifilisul în Lituania, cele Suedeze în războiul de 7 ani 1766, duc sifilisul în Suedia. În epoca revoluției franceze și a primului imperiu se observă o nouă și mare epidemie de sifilis. Sub numele de mare de Fiume în 1800 fu transportat în Turcia. În Franța în această epocă morbiditatea veneriană era de 25% din morbiditatea totală în armată. Multe în anul al treilea al republicii fiind medicul șef al armatei, scrie adrese succesive, Comitetului Sănătății Publice, recomandând un tratament vegetal în locul tratamentului cu gaze mercuriale pe care-l consideră otrăvitor.

Biaze era otrăvitor al armatei din Spania raportează: „Se presupune că inamicul tolează prostituatele colnave pentru a otrăvi pe francezi”, procedul era identic cu cel dela Neapole din 1494. În timpul războiului din 1870—1871 armata Germană a avut 32.000 bolnavi venerici sau 70 din o mie spitalizați, iar din 1000 soldați combatanți 177 erau bolnavi de sifilis. Asediul asupra Parisului mergea mână în mână cu ravagiile făcute de sifilis. Mauriac în lecțiile sale despre maladiile venereice insistă asupra marelui număr de sifilitici în anii ce urmară războiului Franco-German și le atribuie deslășuirii instinctelor sexuale care urmează în totdeauna merelile catastrofe războiene sau revoluții.

În Serbia Petiției constată că endemia de sifilis era circumscripționată în provinciile orientale, dar în urma războiului din 1876—

1877 cont'a Turcilor sifilisul se întinde asupra întregii țări.

O ȘCOALA DE MESERII.

Conducerea Sănnicolaului Mare crede deasemeni că ar fi necesar ca să se înființeze în acest oraș și o școală de meserii.

Aceasta se impune prin faptul că Sănnicolaul Mare este invadat de meseriași străini, fără posibilitate de a năzui, o îndreptare a situației. Această din cauză că sătenii refuză să-și dea copiii să învețe meserie la maistorii străini. Existența unei școale de meserii ar fi în măsură să remedieze răul, pregătind elementele românești de care are nevoie.

MICI NECAZURI.

Dar în afară de program și de năzuinți, Sănnicolaul Mare are și unele necazuri. Astfel de curând atât autoritățile cât și populația s'a prezit cu o scumpire a curentului electric cu mai mult de 50 la sută.

Și nezul acestei scumpiri a fost dat la 22 Octombrie, însă el prevede o scumpire retrogradă dela 1 Aprilie.

Necazurile sunt inerente și ele nu pot întuneca cu nimic satisfacția unor buni gospodari, care caută să dea orașului lor toate elementele necesare unei bune și îndreptățite prosperități.

CONST. JALEȘ

Indemnuri creștine

Răsplata credinței

Iubitorul Fiu al omului, este înfățișat de sfânta Evanghelie a acestei Duminici, ca vindecător a suferinței omenești. — O femeie din părțile Tirului și ale Sidonului, întimpină pe Mântuitorul cu rugăminta fierbințe de a-i tămădui fiica stăpânită de duhului necurat, închinându-i-se și zicând: „Doamne ajută-mă” — Invățătorul lumii încercându-i credința și convingându-se de stăruința și puternica ei credință, îi vindecă fiica prin cuvintele: „Fie ție, precum voești”. —

Ce splendid exemplu de ajutorare și tămăduire a celor suferinzi! Ce indemn pilduitor pentru creștinătate!

Acolo unde suferința era mai mare, acolo unde boalele chinau trupurile omenești, unde sufletele se sbăteau în valurile durerii, Iisus Hristos, era prezent. El vindeca, mângâia, dăruia viață. Iar lumea slăvia pe Dumnezeu!

Icoana aceasta a Mântuitorului în mijlocul celor ce îndură chinurile și durerile suferinței, dar chinându-i slăvesc pe Dumnezeu, e necesar să imboldoască fiecare suflet.

Ea trebuie cultivată de străduințele noastre, și multiplicată de faptele vieții noastre.

Fiul lui Dumnezeu s'a îmbrăcat în haina milei, a iubirii și a luminei, risipind innumerabil și lucrurile lui. — În această haină va trebui să investimântăm ființa noastră, urmându-i pilda și fapta. Unde vom afla aceste neprețuite vestimente car; ne vor înfrumuseța sufletele, mijlocindu-ne prezentarea lor că: mă curată în fața Tronului Cereșc? —

Acest loc unde sunt depozitate veștile mințile noui ale unei vieți curate: estu sfânta Biserico! E altarul Domnului. B. avonul Casei lui Dumnezeu. Spre oces; loc să îndreptăm pașii vieții noastre. Cu credință și cu dragoste să ne apropiem de el, ca și femeia din Evanghelie și VOM DOBÂNDI VINDECARE, AJUTĂR ȘI MANTUIRE. CA O RĂSPLATA A TARIEI CREDINTEI NOASTRE.

Să ne apropiem de el de Iisus, care prin cuvântul Evangheliei sale e mereu prezent; între noi. Să nu fugim de El!

„La porțile unei Biserici stăteau ologii. Într-o zi s'a făcut o șoseauă cu o icoană făcătoare de minuni. Un credincios zăindu-i le-a zis: „Ca să vă tămăduiți de neputința voastră, stați în calea acestei procesiuni și icoana făcătoare de minuni, se va milostivi de voi”. Auzind acestea, unul dintre ologii, zise celuilalt: Ce zici, dacă ne tămăduim, o ne ne mai dă bani? N'ar fi mai bine să fugim de aici, ca să rămânem tot ologii? Și plecară de acolo”. Așa se întâmplă cu mulți dintre creștinii. Mulți se fereșă din calea vindecării sufletului lor, rămânând în „ologeală”. Mulți fug de Biserico, trăind în nepăsare și păcat, lipsiindu-se de ajutorul și vindecarea Mântuitorului, care nu se poate câștiga decât prin credință.

Spre El să ne îndreptăm în ceasul necazului nostru în haina credinței. Numai El ne va dăruia vindecarea durerilor, ca o răsplată a credinței curate.

Pr. HORIA VIȘOIU

Fieca bogătașului american Vanderbilt a murit.

Madrid, 29. (Rador.) — Corespondențul agenției DNB transmite:

Fieca milionarului american Vanderbilt, Kașarina, a înecată din viață în vârsta de 39 de ani la Havana, după cum se anunță din acel oraș.

Kașarina Vanderbilt se născuise în 1940 ca fiul Marchizului Santa Ana Marín Arostagui.

Dr. G. POPESCU, medic primar.

ARADUL CULTURAL

Anchetele noastre

Insemnări din trecutul românesc al Bihorului

Vechimea Românilor pe aceste meleaguri. Conviețuirea Românilor cu celelalte nații

Istoria Ardealului și Banatului este aceeași peste tot nefăcând excepție vreă regiune, deoarece Românii în Ardeal și Banat nu s'au așezat în mase succesive ca alte popoare, ei fiind aici de milenii, urma așezării lor pe aceste meleaguri pierzându-se în negura vremilor.

Void însă a ne ocupa de județul Bihor într-o serie de articole, arătând treptat starea lui de transformare din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre, am căutat s'o luăm erarhic, pentru a putea astfel să tratăm subiectele pe rând, ocupându-ne obiectiv atât de ceiace s'a întâmplat, cum și de lipsurile pe care trebuie să le completăm, în raport cu mijloacele de care dispunem.

Prof. Dr. Const. Pavel în cartea sa, *Scoalele din Beiuș*, spune între altele: „Limes Dacicus” e cunoscut începând dela Dunărea de jos, până la Moigrad-Porolissum și izvoarele Almașului ce se varsă în Someșul Mare. Cum ne indică „Tabula Pentingeriana” acest limes începe la nord-vest în punctul unde Carpații intră în Dunăre și de aci înaintează către Nord, în cotituri când mai mici când mari, până în apropierea Mureșului în județul Arad. Dela Mureș peste podgoriile Aradului, lăsând la stâng valea Moldova la Târnova, intră în valea Crișului Alb între Ineu și Șicșala jud. Arad, trece peste Criș și tinând către Cermeiu, între satele Coroi și Craiva dă în Bihor. Partea nordică a limesului ce vine dinspre Sălaj, cu resturi de castre romane, intră în Bihor pe la Poeni, valea Crișului-Repede și atinge Ciucea, Sacul negru, Vadul, Aleșd și Oradea. De aci coboară către Arad, unde se împreună cu partea ce vine dinspre Dunăre.”

Am citat această linie de hotar a Daciei de odinioară, pentru a arăta că țara Bihariei era cuprinsă în înțelegerea în Dacia de cei Români au sălășluit aci, românii le venirea lor, găsindu-i în ființă, fie agricultori, fie crescători de vite.

Și aceasta se poate dovedi nu numai prin tradiție istorică, ci însăși faptul că după retragerea legiunilor din Dacia-Traiană populația de jos, romanizată și sporită vreme de un veac și jumătate — 106—270 — cu elemente latine, a rămas prin văile și munții Transilvaniei, fiind însăși interesul dominației romane de a nu și distruge urmele de cultură și deci civilizația introdusă de ei să dăinuiească și pe mai departe.

De altfel, pledează cu o logică greu de desmintit faptul că în toate regiunile muntoase din Ardeal și Banat avem o populație compactă românească, vorbind un grai pur românesc. Nu trebuie decât să amintim: nordul Carpaților transilvăneni cu codrii Maramureșului și ai Rodnei, Carpații de sud din Caraș-Severin, Hunedoara, Sibiu și Făgăraș până în țara Bârsei, apoi Munții Apuzeni din dreapta Mureșului, cu lungi ramificații în Bihor, Zărând și Arad. Atâtea cetăți și fortărețe unde s'a încheștat neamul românesc, mai dovedindu-se prin aceasta și o strategie bine chibzuită, mai cu seamă dacă ținem seama de temperaturile acelei vremi și de nesiguranta în care erau obligați a trăi Români.

Începutul năvălirilor barbare din veacul al III-lea i-a găsit aci, Goții, Hunii, Gepizii și avari, popoare barbare, nu se așezau aci, mulțumindu-se numai cu pradă și să război stabile la buna lor viață, așa însă Români s'au putut apăsa desvolta, dăinuind pe aceste

meleaguri, pentru că apoi la o dată a istoriei să uimească lumea, cu ivirea lor din toate unghiurile și codrii din stânga Dunării.

TOPONIMIA BIHARIEI

Dacă cercetăm în deaproape toponimia țării Bihariei, vedem că românii au denumiri proprii și foarte puține cuvinte împrumutate dela Slavi și absolut nici un cuvânt de la Unguri, ci contrariu Unguri au dela Români și dela Slavi, ceiace dovedește cu prisosință că Ungurii au găsit aci pe Români.

D. Profesor universitar Emil Petrovici din Sibiu, a ținut zilele acestea o conferință la Arad de un interes vital pentru Neamul nostru, vorbind despre: „Toponimia Ardealului”. Cum noi ne ocupăm numai de Bihor, vom da câteva denumiri de localități din Bihor, pe care le-am împrumutat dela Slavi și altele care sunt pure românești, moștenite din moși strămoși de milenii, fapt de altfel stabilit într-un mic studiu și de d. prof. Sextil Pușcariu, intitulat: *Sohodol-Valea-Seacă*, referindu-se numai la Bihor.

Dea observă că Slavi venind în țara Românilor, au travestit pe limba lor vechea toponimie românească. Și cazuri analoge sunt multe în Ardeal. De ațare natură, sunt și denumirile cătorva sate din sudul Bihării și anume: *Prisaea, Sohodol-Lazuri, Cociuba, Urvie, Toplița*, — cu un izvor cald termal-Craiva, Dâmbrăvița, Cotielet, Căprand, Regoz, Sohodol-Călugări, Meziad, Șest, Mereg, Săldăbej, Săud, Șebis, Tărcăița, Soliste, Pocioveliste, etc.

Nu tot așa însă se prezintă situația în ce privește denumirile de munți și

văi, acestea având toate nume Românești, în raport cu configurația și vecherea generală a ținutului. *Gaiua, Vlădeasa, Onceasa, Plesu, Băița, Șcaunul Craiului, Bătrăna, Piatra Grăitoare, Aria Vulturului, Dealul Mărului, Căprioara, Dealul Boului, Cloșca cu pui, Rugmoasa, Arsura, Codreasa, etc.* Iată dar drepturile noastre asupra păământului Ardealului, care a fost, este și va fi românesc.

CONVIEȚUIREA ROMÂNILOR CU CELELALTE NAȚIUNI COTROPITOARE

După năvălirile barbare și după venirea bulgarilor, au venit ungușii, care s'au așezat în părțile cele mai bune ale Ardealului, Românii continuându-și viața lor pașnică de oameni muncitori și înțelepți. Și, pe când celelalte popoare cotropitoare trăiau în dezordine, Românii erau organizați, având scaune judecătorești și într-o formă destul de pronunțată, o organizație statală, cu tendințe de ridicare spre percepție de civilizație. Aceste scaune de judecată — *sedes iudicariae Valachorum* — constau dintr-un președinte care era Voevodul și doisprezece cneji jurati.

Voevozii Români Ardeleni cântau pe cât posibil să ușureze traiul țăranilor, susținându-le drepturile și luptând pe cât posibil pentru anumite favoruri.

Peste veacuri de trudă și chin, peste așterite detaș felul, Români, contra oricărei voințe streine de suflut și năzuințele Neamului Românesc, au dat nădejde cu o răbdare de fier, învingând pe fiecare zi tot mai țari și mai viguroși.

Ion Pavel Dumitrescu

Nu-i bine să joci cărți, dar mai ales nu-i frumos să-ți înșeli partenerul

În iarna anului trecut s'a întâmpat că Nicole Gardevszky, de origine din capitală s'a deplasat la Pecica, județul Arad și s'a dus la unul dintre restaurantele cele mai bune din comună. După ce văzută că în local se găsește mai mulți intelectuali și alte persoane a întrebat pe cei prezenți dacă nu cumva doresc să facă cu dânsul o partidă de „pocker”. Unul dintre cei de față s'a și angajat imediat și au început jocul. Dar abia au trecut câteva ronduri și pecicanul nostru se acesese cu o strânică școală. A pierdut la repezeală suma de 32.000 lei, după care apoi jocul a încetat, dar fiindcă adversarul nu mai dispunea de nici un capital. Din suma de mai sus s'a achitat cu 12.000 lei în bani gața, iar

restul l-a plătit cu niște bonuri ce le avea la dânsul. Cum însă jocul de cărți nu are nici un farmec dacă nu este asistat și de eternii „chibiți” așa și la Pecica asistenții neplăcuți au fost și ei prezenți, care însă au văzut cum se joacă. Lăsând la o parte paragrafele care le interzic completă jocul, au informat pe naivul pecican, că partenerul său l-a trisat și astfel i-a puțut lua banii. Acesta surprins de cele auzite și-a reclamat partenerul de joc justiției, care judecând cazul l-a găsit vinovat pe Nicolae Gardevszky și l-a condamnat la șase luni închisoare corecțională, pentru joc de cărți în general nepermis să fie practicat în localuri publice și pentru trisaj, ce iarăși se pedepsește de lege.

SUCIU NICOLAE pantofar

Arad, Bulv. Regele Ferdinand 7. Tel.: 12-31 vis-à-vis de biserica lutherană
Magazin de gnete și pantofarie. Execută după comandă orice model.

SPITALUL GERMAN ARAD

Str. Iosif Vulcan Nr. Telefon: 24-91

Se primesc bolnavi în afară de boli contagioase și mintale

Spitalul posedă: Secția chirurgicală, secție de boli interne și secție de ginecologie

Spitalul este organizat după cerințele moderne.

A sărit din tren și și fracturat piciorul

Acum câteva zile femeia Elena Dreș din comuna Chier județul Arad a sărit din trenul care venea spre Arad și care se afla în plină viteză. Accidentul s'a petrecut în gara Târnova. Femeia fiind observată la timp, a fost imediat ridicată dela locul unde s'a petrecut accidentul și a fost transportată la localitatea unei rudeni. La scurt timp după cele întâmplate a sosit la fața locului și medicul circumscripției care a dat primele ajutoare femeii Elena Dreș. Postul de jandarmi sesizat la rândul său despre cele întâmplate a introdus o cercetare în cauză și a constatat că accidentul suferit de femeia Dreș a provenit dintr-o neglijență a Jandarmeriei a raportat cazul Parchetului, unde cercetările continuă spre se afla răspunderile.

I-a luat 185 mii lei și nu i-a mai furnizat marfa

În fața Tribunalului din localitate s'a desbătut cazul lui Francisc Szegfii de București, care trecând prin localitate s'a dus și la firma E. Zimmerman, unde a ridicat suma de 185 mii lei, scopul de a lifera sus zisei firme o cantitate mai mare de piele cu condiția ca în momentul când marfa va sosi la Arad să primească și diferența. Firma din chesune după ce a așteptat timp de șase luni și după ce s'a convins că nu mai poate fi vorba de o afacere serioasă a reclamat cazul Parchetului, după ce a cercetat cele întâmplate și a trimis rechizitoriul de trimitere în judecată a reclamantului. Din desbaterile cauză au avut loc vinovăția lui Szegfii a fost mai mult decât evidentă și deci încheierea din chestiune l-a judecat la cinci luni închisoare și la 4000 lei amendă obligându-l totodată să restituie și suma ridicată dela firma Zimmerman, care este de 185 mii lei.

Încercare de mituire

Aflându-se că la una din firmele din localitate se găsește o cantitate mare de bronz, un plutonier de jandarmi de CFR, a luat proces verbal despre cele aflate în magazin și în momentul când terminat cu ancheta sa a văzut că din partea lui Gheza Hartman i se întinde spre primire suma de 8.000 lei, pentru ca toată afacerea să fie mușamalizată. Corectul plutonier a luat suma de bani și a alăturat-o la procesul verbal dresat ca, corp delict de mituire. Tribunalul local secția I-a desbătând acest caz l-a găsit vinovat pe inculpații Gheza Hartmann și l-a condamnat la trei luni închisoare corecțională.

Amenințare cu moartea

Nu demult femeia Floarea Borlea din comuna Chereș, județul Arad a fost la Arad unde s'a întâlnit cu Irma Schwartz, cu care apoi s'a apucat de ceartă, amenințând pe ultima cu moartea. Cazul a fost reclamat poliției care apoi a deferit-o pe Floarea Borlea justiției. Tribunalul din localitate desbătând acest caz a găsit că acuza este temeiată și a condamnat pe inculpații trei luni închisoare corecțională și 4.000 lei amendă pentru amenințare cu moartea.

SOCIAL - ECONOMIC

MICA PUBLICITATE

Se cunoscând apare în fiecare zi. Anunțuri primite la Administrația ziarului în Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Pacea de transmitere folosită de vânzare. Adresa la ziar.

De vânzare un pian marcă engleză placă metal. Stare foarte bună. Vizibil 8—12 fiecare zi. Alexandru, etaj II. Reg. Maria 19.

Absolvent Liceul Comercial nemobilizabil caut serviciu întreprindere comercială. Adresativă D. Gherase Sc. Normală Arad.

Vând loc de casa, în cartierul Vilelor. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Vând loc de casă, în cartierul Grădiște. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Internatul liceului Moise Nicoară Arad. Caută o bucătărească și două servitoare pe data de 1 Februarie 1944.

Caut bucătărească cu referințe bune. Dr. Sângerceanu. Str. Crișan Nr. 12.

De vânzare o haină bărbătească nouă, de statură mijocie, preț convenabil. Strada Mărășești Nr. 8. „Lăptărie”.

Caut cameră mobilată cu intrare separată, acces la baie. Adresa la ziar.

Caut bucătărească perfectă la două persoane. Adresa la ziar.

Fabrică „TEBA” caută 5 oameni origine etnică română, cont 1920—1924, pentru paza instituției Solicitatori se vor prezenta cu actele necesare la Direcția Fabricii Teba, între orele 9—12.

Fabrică chimică modernă cu instalațiuni, cazan stabil, clădit cameră cu mașinăriile cele mai moderne local de fabrică, birou, aprovizionată cu culori pentru fabricarea oricăror articole chimice, din motiv familiar urgent de vânzare lei 2.000.000. În cartierul vilelor casă cu 6 camere și cu tot confortul 6.500.000 lei. Casă cu 1 x 3 camere, tot confortul și 1 x 1 în centru cu 3.500.000 lei. Mică casa particulară nouă cu 3 camere, cu tot confortul 1.200.000 lei. Casă particulară cu 2 camere, cu grădina mare, casă nouă în Pârnav 1.300.000 lei. Agertură vând lui Albert Haasz, str. I. Petran No. 3. Tel. 22-24. Inreg. Cam. Com. 3037, 1942.

De vânzare la casa de comision „TEMPO” mobilă și moderne, dormitoare, camere combinate, mese de scris, dulapuri cu roto masă, bibelouri și vase. Mare asortiment în covoare indigene și orientale. Prețuri de ocazie! „TEMPO” Arad Bul. Regina Maria 12. Tel. 19-75.

Măcar taie porci la domiciliu. Imprumută și mașină de părjelit porci str. Cionea 18.

De vânzare 13 vaci cu lapte, tot acolo grajd de închiriat. Adresa la Reclama Arad, Eminescu 4.

Pentru Monitorul Oficial București primim și garantăm apariția la timp, convocări de adunări generale, bilanțuri și alte publicațiuni. Abonamente pentru Monitorul Oficial și prelungiri de abonamente

RECLAMA

Agencia de publicitate. Arad, Strada Eminescu Nr. 4. Telefon Nr. 17—11. Comenzi postale din provincie le satisfacem la timp.

Nichelăm

orice obiecte. Execuție ireproșabilă, prețuri convenabile. Atelierul „ARTA” Calea Radnei 33.

Un bătrân de 61 ani bigam

Un caz dintre cele mai interesante s'a desbătut în fața Tribunalului din localitate al carei erou a fost bătrânul Teodor Păcurar din comuna Seieș, județul Arad, în etate de 61 de ani. Dar iașă ca zău: la un moment dat bătrânul prigar Teodor Păcurar și-a părăsit soția, iar mai târziu a intențat și proces de divorț. Căci „nu mai putea trăi cu ea”, cum spunea Păcurar. În timp însă inima bătrânului simțe tinerește și prin urmare s'a alătură altei femei, pe care o cere în căsătorie și cu care se și prezintă în fața oficiului stării civile, și cere ca distinsul funcționar să le dea binecuvântarea, ca să-și poată trăi în liniște, fără însă să amințască că în mod legal încă n'a fost des-părțit de prima nevastă. Cele petrecute

însă în fața oficiului stării civile n'au putut rămâne mult timp în secret și ea urmare fosta nevastă l'a reclamat justiției pentru că a părăsit-o și dat fiind că divorțul nu s'a putut termina într-un timp, și că bătrânul Păcurar trăia în bigamie, Tribunalul din localitate ocu-pându-se de acest caz unic în partea localității a condamnat pe bătrânul bigam la 2000 lei amendă, luându-se în considerare că inculpatul este om bătrân și că este și neștiutor de carte. De altfel bătrânul „tinăr” a spus în fața instanței că „ei n'a avut răbdare să aștepte până la terminarea divorțului, dar că în același timp n'a știut că, comițe o ilegalitate, pe care spune Păcurar n'ar fi făcut-o.

CALEIDOSCOP

FĂRMACII DE SERVICIU

30 IANUARIE 1944

Stăubie, Bul. Reg. Maria 8 Tel.: 24-50.
Niedermayer, Piața Sfântului Sava
Munșiana. Calea Aurel Viaicu 50. Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

30 IANUARIE 1944

FORUM: Baia primăresei.
URANIA: Acel care primește palma.
CORSO: Ultimul burlac.
ROYAL: Hoții de bijuterii.
ARO: Faruri în ceață.

Cinema ROYAL

Telefon: 19-33

STRADA ALECSANDRI 2

Difuzarea sonoră excelentă. Sala bine încălzită.

Azi, orele 3, 5, 7 și 9 fix

Hoții de bijuterii

Un film în lumea modernă

Cinema URANIA

Telefon: 12-32

Cinema de premieră. Proiecție ireproșabilă. Sala bine încălzită

Azi:

Marele film de circ.

ACELA CARE PRIMEȘTE PALME

Salturi mortale, scene nemăvăzute.

Un grandios film de circ.

cu: Rosano Brazzi și Maria Mercedes
Repr. 3, 5, 7, 9 fix.

CINEMA ARO

Telefon: 24-45.

Un film care nu s'a văzut până azi

Faruri în ceață

Cu cei mai renumiți artiști ai ecranului italian cu: FOSCO GIACOMETTI. Idolul femeilor MARIELA LOTI. Idolul bărbaților LUISA FERIDA și ANTONIU CENTA

Dum. și sărbători la orele 11,20 MATINEU
cu preț redus. Repr. la 3, 5, 7 și 9.

Cereți
la toate chișcurile

INDREPTAREA

No. 3

revista intelectualilor

Vizitați!

Restaurantul Florida

STRADA BUCUR 3

Grătar special. - Serviciu prompt!
Gratargiu: COSTI Jazz: VASICA

Cinema CORSO Arad

Telefon 23-64

Reprezentări 3, 5, 7, 9 fix

Garanția filmului de succes

Marți, 1 Februarie Premieră!

Un film pentru părinți și copii. Pentru toți cei cari au fost copii.

„CUORE“

INIMĂ DE COPIL

după nemuritoare scriere a lui EDMONDO de AMICIS. Romanul celei mai dulci și mai curate iubiri de pe lume: MAMA.

Incepând cu ziua de azi se pot refina lotete. Telefon: 23-64

Duminecă și Luni Ultimul Burlac

Repr. la 3, 5, 7 și 9 fix Jurnal nou.

TEATRU

Duminecă 6 Februarie, în matineu și seara, vor avea loc reprezentațiile Teatrului Comedia din București, cu marele succes reprezentat de peste 200 ori cu săli pline, comedia „TOPAZE” de Marcel Pagnol. În rolurile principale apar: Vasiliu Birlic, regele răsucii, Doamna Puia Ionescu și Ion Talianu. Din distribuția numeroasă relevăm numele d-nilor și d-niilor: Angela Mașalescu, Ana. Bălăban, Coty Hoerung, George Voiculescu, Stefan Bocu, Ilie Frimu, Ion Petrovici, etc. Montarea din capitală, Regia, d. Sică Alexandrescu. Bilete la la Agenția Teatrală Ilies, telef. 22-55

Dacă n'ai dreptul să ghicești în palmă să n'o faci...

Ioan Vereb din comuna Radna, județul Arad, având timp prea mult liber s'a apucat să ghicească oamenilor din palmă și să le spună tot ce vede acolo. Așă într-o bună zi a ghicit și unui prieten d. al său, primind în schim un sum de 100 lei pentru tot ce a spus. Cazul a ajuns la urechea postului de jandarmi, care nu s'ar fi sesizat dacă nu era vorba și de primirea unei sume de bani, și cum era firesc a reclamat cazul, justiției. La desbateră care a avut loc inculpatul a căutat să se apere spunând că el n'a făcut acest lucru de dorul de a câștiga parale, ci numai pentru că el se pricepe la acest lucru, fapt pe care vrea să-l dovedească prin actul pe care l'a înaintat forurilor în drept de a-i elibera un permis ca să poată să-și pună în aplicare calitățile sale excepționale de ghicitor, act care însă nu i-a fost eliberat până în momentul judecării cauzei lui. Apoi a mai declarat că suma de 100 lei a primit-o dela prietenul său mai mult în glumă și că nu i-a cerut-o. Toate acestea însă n'au fost suficiente dovezi pentru a-și apăra vinovăția din care cauză Tribunalul l'a găsit vinovat și l'a condamnat la 8.000 lei amendă.

— NOU MEMBRU IN COMISIA INTERMINISTERIALA DE ASANARI MALARICE. Prin Decizia Ministerială Nr. 84148 din 11 Ianuarie 1944, d. profesor Mihail Crăca se numește membru în Comisia Interministerială de asanări malarice, în calitate de specialist.

DOAMNELOR!

Pentru a se refăce un păr tocat recomand a face permanent cu „OLEOCAP”

Coaforul „COSTEL”

Eminescu 30.

ULTIMA ORA

Situația fronturilor

Episole grele de apărare dela Kerci și Perecop, unde sovieticii au trecut ieri din nou la atac, cum și la sud-est de Cercasi și la est de Belaia Cercoff, continuă cu înverșunare. Atacurile inamice au fost respinse. Acolo, unde sovieticii au reușit să câștige teren, ei au suferit pierderi grele.

Trupele noastre, care atacă la sud-vest de Sașcov și sud-est de Progrebișce, au reușit să facă noi înaintări. Ele au nimicit însemnate forțe inamice și au distrus 115 tancuri. În spațiul de luptă dela Novograd—Volynsk mai multe atacuri inamice au dat greș.

Între Pripet și Berežina au fost respinse și ieri, după lupte grele, toate încercările de străpungere ale sovieticilor.

La nord-vest de lacul Ilmen și la sud-est de Leningrad, lupta de anărire continuă cu o violență crescândă.

În cursul zilei de ieri au fost nimicite, pe întregul front răsăritean, 234 tancuri inamice.

În sectorul apusean al frontului din Italia de Sud au dat greș mai multe atacuri anglo-americane. Trupele germane au curățit o pungă de străpungere, care a fost făcută de inamic în luptele din zilele trecute. Un mare număr de prizonieri au fost capturați. Pe coasta adriatică, mai multe înaintări de recunoaștere ale inamicului; au fost respinse. La capul de debarcare dela sud de Roma a domnit ieri o vie activitate de recunoaștere și de șoc.

În câteva sectoare au fost respinse înaintări inamice sprijinite de formațiuni blindate. Pozițiile de plecare la atac, cum și noile debarcări ale inamicului, au fost bombardate cu succes de artileria germană.

Avioane teroriste de bombardament britanice s'au folosit de condițiunile atmosferice favorabile ale serii de ieri și au atacat din nou capitala Reichului. Numeroase formațiuni de bombardiere inamice, sburând deasupra straturii gros de nori, au aruncat mine și bombe explozive și bombe incendiare încărcate cu fosfor. Au fost provocate pagube mai cu seamă în cartierele cu populație densă. Populația, în cea mai mare parte femei și copii, au suferit pierderi. După informațiunile primite până-acum, au fost doborâte 23 bombardiere inamice.

Pierderile partizanilor în Croația

Zagreb, 29 (Radior). — După cum anunță agenția de știri croată pierderile suferite de partizani în luptele care au avut loc în munții Tuzla, dela 16 până la 26 Ianuarie se ridică la 563 morți și peste 380 grav răniți, peste 500 răniți mai ușor și 152 prizonieri.

Vas spital Japonez atacat

Tokio, 29. — Dela o bază din Pacificul de sud, se anunță că vasul spital Ioshino Maru a fost iar atacat cu bombe de un avion inamic deși semnele vasului erau vizibile. Din fericire acest al 12-lea atac asupra unui vas spital japonez nu a avut vreun succes.

Comandantul suprem al forțelor americane la Cairo

Adana, 29 (Radior). — Corespondentul agenției DNB transmite: Generalul Royce, comandantul suprem al forțelor americane s'a înapoiat la Cairo după o ședere de cinci zile în Siria și Liban.

Leningrad-Imen, Cercassi-Belaya Zerkov centrele de atac ale forțelor sovietice

Atacul german din regiunea Progrebișce-Saşcov progresează

În acest răstimp el a făcut viziș d-lui Sukri Cuvelly, șeful statului sirian și d-lui Biehara-el-Chousy, șeful statului libanez.

De asemeni generalul Royce a avut întrevederi cu generalul Catroux ca și cu generalul comandant al trupelor aliate din Levant.

În răsărit se desfășoară lupte îndârjite în două focare de războiu

Berlin, 29 (prin telefon). — Alături de ofensiva sovietică împotriva flancului de nord german care este dată de sovietici cu puternice forțe având centrele de greutate la sud de Leningrad și la nord-vest de lacul Ilmen, iese în evidență al doilea centru al activității de atac sovietică din regiunea Cercassi—Belaja—Zerkov.

Dar și atacul german din regiunea Pogrebișce—Sașcov și-a menținut înerezivitatea și progresează mereu fiind legat de obiective locale.

În general atât în situația militară cât și în tendința ei de dezvoltare nu a intervenit ieri nicio modificare mai importantă.

Bătălia din sectorul de nord încă nu a atins punctul culminant. Comandamentul sovietic se crâmponează de ideea operativă de a obține prin puternica presiune de atac succese strategice mai

mari. Sovieticii și-au întărit și mai mult diviziile pornite dela Leningrad și își îndreaptă atacurile cu puternice forțe înspre sud și sud-vest. Și la nord-vest de Novgorod continuă presiunea inamicului, astfel că în ambele focare ale bătăliei se desfășoară în permanență lupte îndârjite.

În regiunea Cercassi, fost teatru al unor mari lupte, este în dezvoltare un alt centru de greutate al activității de luptă sovietică. Sovieticii încearcă să apuce din ambele părți frontul înaintat german care ajunge până la Nipru și anume prin Kanev. Diaspre est spre vest și din regiunea Belaja Zerkov cu direcția vestestică. Sovieticii atacă aici cu puternice unități de infanterie sprijinite de tancuri. Luptele din aceste regiuni sunt caracterizate până în prezent de cercurile militare ca locale.

Pierderile engleze în atacurile aeriene împotriva Germaniei

Berlin, 29 (Ep). — Ultimul atac aerian împotriva capitalei Reichului a fost cel de al patrulea mare atac împotriva Berlinului din anul 1944 și ce de al doisprezecelea mare atac pe care l'au întreprins anglo-americani în prima luna a anului 1944 în „bătălia împotriva Germaniei”. Acum în ultimele zile ale lunii Ianuarie cercurile competente germane

par a fi mulțumite cu rezultatele obținute de apărare. În primul rând se constată o urcare în salț al cifrei doborârilor iar în al doilea rând, șase de marile atacuri, adică 50 la sută nu au ajuns la executarea concentrată planuită ci au fost fărâmițate de apărarea germană.

Marile atacuri din acest an au costat pe englezi și americani deja 550 aparate

UN ORDIN SECRET AL COMANDAMENTULUI AMERICAN PENTRU OFITERII DIN ITALIA

Desfășurarea mai rapidă a războiului. Cucerirea Romei și salvarea Sfântului Părinte

ROMA, 29. (Tp). Cu ocazia luptelor împotriva capului de pod anglo-saxon, după cum află corespondentul agent. Tp. din cercurile militare bine informate, a fost prins un colonel din armate 5-a americană care deținea un document extraordinar de caracteristic pentru politica Americii. Acesta conținea înseșurile comandamentului american exclusiv pentru ofițeri și cari spun: Cu ocazia ordinului de zi către trupele de debarcare și cu ocazia instrucției este de accentuat că statul major a luat inițiativa pentru o desfășurare mai rapidă a războiului și că a pregătit debarcarea dela Nettuno. Soldatul american în consecință trebuie aici să se destingă. Nu trebuie să stea în nici un caz în urma camarazilor lui englezi și canadieni. El trebuie să fie convins că președintele Roosevelt se interesează personal de evenimentele de pe pământul Italiei de sud și că el este gata de a pune la dispoziție toate mijloacele militare necesare.

MILIOACE DE PROPAGANDA PENTRU ÎMBĂRBĂTAREA ÎN LUPTA A AMERICANILOR

Afară de aceasta trebuie întărită convingerea soldaților că Papa doarește terminarea campaniei din Italia. Trupelor

trebuie să se comunice clar că Sfântul Părinte este în pericol. Acest fapt trebuie să fie pentru soldații americani un stimulent pentru performanțe mai mari decât cele de până-acum. Tema aceasta nu poate fi îndeajuns tratată. Trebuie să se spuie că cu toate greutatețile de transport cauzate de războiu, o mulțime de vase de transport sunt gata în porturile din Italia de sud, de a furniza alimente pe seama Vaticanului. Oricare soldat trebuie să fie convins de faptul că Papa suferă de frig și foame în închisoarea sa din Vatican și că nu dispune nici de carbuni și nici de alimente și este în pericol de a fi rănit de germani. După intrarea în Roma fiecare soldat american trebuie să se considere ca eliberatorul Sfântului Părinte și ca apărător al bisericii catolice. Acest ordin secret conține mărgurisirea că în porturile Italiei de sud sunt pregătite de săptămâni de zile vase cu alimente cari nu sunt destinate în nici un caz pentru populația infomeată a regiunilor ocupate ci pentru Vatican, fapt, care ar putea influența cele 25 milioane de alegători catolici din Statele Unite și că s'a contat de săptămâni de zile pe cucerirea Romei, altfel nu s'ar fi lăsat să zacă inactiv tonajul de vase atât de prețios.

a căror dobândire a fost controlată pe teritoriul german. Afară de aceasta aparatele de recunoaștere germane au observat și alte pierderi de avioane în marea Nordului, deasupra Canalului și cu prilejul manevrelor de debarcare teritoriul britanic.

La Berlin se apreciază pierderile până-acum a anglo-americanilor la 650 aparate cu patru motoare cu un pagiu de 5200 oameni, fapt foarte vădit și nicidecum exagerat.

Geneva, 29 (Ep). — După o ședere în serviciul de informațiuni britanic Londra se recunoaște în mod oficial R. A. F. cu ocazia ultimului atac împotriva Germaniei și în special asupra Berlinului a pierdut 31 aparate.

În Italia, germanii și-au consolidat pozițiile pentru lupte mari

Depe teatrul de războiu din Italia sud comunicatele germane nu semnalază nici ieri lupte mari. Inamicul adus întăriri la capul de pod Nettuno toate acestea nu s'au produs încă elemente de luptă mai importante. Situația militară din acest sector deci este nelămurită. Atât din partea inamicului cât și din partea germană încă nu luat inițiativa pentru lupte mari. Cercurile militare germane conțeneau faptul că în curând și la capul de Nettuno se vor da lupte mari cari avea o importanță hotărâtoare în voltarea ulterioară a războiului. Comandamentul german a trasat în vederea evenimentelor viitoare poziții bune. Valorile de luptă se va dovedi în tot.

Încercările de debarcare britanice dela Anzio, fost stânjenite de forțele germane

BERLIN, 29. (Radior). În cursul de 27 Ianuarie și în noaptea de 28 Ianuarie, operațiunile de debarcare tance din apropiere de Anzio, au stânjenite într-o mare măsură prin eurile repetate și energice ale aviației germane au atacat concentrațiile de din golf, depozitele de muniții și de teșiale. Avioanele de luptă grele, purtând bombe de mare calibrul au dat din nou în cursul nopții de 27 spre 28 Ianuarie vasele de transport britanice. Cu acest prilej au fost eliminate în se vase de transport cu o deplasare totală de 24.000 tone, vase ce nu vor mai putea folosite pentru operațiunile în curs. Pierderile totale ale inamicului în cel mai de aprovizionare se apropie de 200.000 tone.

Comunicat militar finlandez

HELSINKI, 29. Comunicatul militar finlandez de Vineri anunță că pe fronturile terestre se semnalează activitate patrulă pe alocarea.